

Ára 12 fillér (4 lei)

MAGYAR LAPOK

Vilmos császár-út 55.

* KERESZTÉNY * NAPILAP *

IX. évfolyam, 231 (2515) szám.

Vasárnap

Nagyvárad, 1940 október 27

Athatolhatatlan titoktartás Hitler franciaországi tanácskozásai körül

Pétain tábornagy meglepedettséggel érkezett vissza Vichybe

Rómából jelentik: (MTI.) Hitler franciaországi tanácskozásait áthatolhatatlan titoktartás veszi körül — állapítja meg a *Lavoro Fascista* berlini tudósítójja. A Führer tanácskozásaival kapcsolatban a tudósító megjegyzi, hogy azok újabb lépéseket készítenek elő Angliának Európából és Afrikából való teljes kiűzés számára. Hogy a megbeszéléseknek milyen nagy jelentőségük van, azt a legjobban London idegessége mutatja.

A *Tribuna* hangoztatja, hogy nem felel meg a tengely stílusának az, hogy előre teleplezést közöljenek ilyen nagyfontosságú tanácskozásokról. A tények ugyanis hamarosan lerántják a leplet a hundayei tanácskozásáról.

Genéből jelentik: (NTI.) Vichybe érkezett jelentés szerint Pétain tábornagy, francia államfő, kevéssel este 8 óra előtt tért vissza Vichybe a Führerrel történt találkozásáról. Megérkezése után elbeszélgetett néhány legközelebbi munkatársával és néhány miniszterrel. Arcáról világosan látszott a meglepedettség. Laval még ma tért vissza Vichybe.

Hitler kancellár hosszas kézzorítása.

Vichyből jelentik: (Havas.) Arról a különös fityelemléről, melyben Pétain tábornagyot a megszállt

területek német hatóságai részesítették, újabb részletek váltak ismeretessé. A francia államfőt a demarkációs vonalon két német tábornok várta, majd a német katonai közigazgatás főnöke Bourge-ig kísérte. A pályaudvar előtt Pétaint Kitel tábornagy üdvözölte, majd a német véderő egy zászlóaljja és a kancellár gárdájának egy osztága tisztelgett előtte. Hitler vezér és kancellár a pályaudvar tornácán várta az államfőt, hosszasan megszorította a kezét és ezeket mondta:

— Tudom, hogy ön nem akarta a háborút. Sajnálom, hogy önnel ilyen körülmények között kellett megismerkednem.

Újabb tárgyalások Moszkva és Berlin között.

Belgrádból jelentik: (Bud. Tud.) A *Politika* berlini jelentése szerint a szovjet nagykövet tegnap a német külügyminisztériumban beható tanácskozást folytatott. Lehetségesnek tartják, hogy az új helyzet következtében, mely Hitler vezér és kancellár mostani tárgyalásaiból adódik, Moszkva és Berlin között újabb tárgyalások indulnak.

Az angolok sikertelen kísérletei a színes népek között

Az arabok visszautasították Eden javaslatait Churchill a hindukhoz küldött segélykérő üzenetet

Rómából jelentik: A *Giornale d'Italia* beiruti jelentése szerint Eden angol hadügyminiszter azt a javaslatot tette Transzjordania emirjének, hogy foglalja el Damaszkusz trónját és álljon az összes arab népek élére. Anglia feltétele az volt, hogy az emir szerezzék meg valamennyi arab nép támogatását Anglia számára. Az emir elutasította a javaslatot, hivatkozással arra, hogy az arab népek angolellenes érzelmei ilyen kezdeményezést nem tesznek lehetővé.

Londonból jelentik: Uj-Delhiben pénteken megnyitották a keleti csoport értekezését. Ezen a keleti félteke valamennyi angol birtok mintegy száz kiküldött vett részt. Az indiai alkirály meg-

nyitotta az értekezletet, felolvasta Churchill üzenetét, mely szerint az értekezletnek az a feladata, hogy a leghatásosabban megszervezze a képviselt országok segélyforrásait.

Az első fekete tábornok az amerikai Egyesült Államokban.

Washingtonból jelentik: (NTI.) Roosevelt elnök Benjamin Davis dandárparancsnokká léptette elő. Davis néger lovassági tiszt és az első feketebőrű, akit az Egyesült Államok hadseregében tábornokká neveztek ki. Köztársasági körökben annak a véleménynek adna kifejezést, hogy egyszerűen választói fogásról van szó.

Megindult a támadás Egyiptom ellen

Az olaszok betörték az angolok keleti védelmi vonalába

Az Esti Újság írja: Római jelentés szerint a nyugati légi tevékenység megelénkülésével egyidőben megindult az Egyiptom elleni támadás is. Öttheti előkészítés után az olasz csapatok betörték a Sidé Barranitol keletre lévő angol védelmi vonalba és útban vannak Marsa Matruh felé.

Angol beismerés a német-olasz együttes légitámadás sikereiről.

Londonból jelentik (Reuter): A légügyi és belbiztonsági miniszter közli, hogy az elmúlt éjszaka az ellenség nagyobb erejű tevékenység-

get fejtett ki, mint az előző éjszakákon. Igen sok tüzről futott be jelentés. A leghévesebb támadások London, valamint az egyik middlandi város és Skócia partjainak több pontja ellen irányult. Londonban a légitámadások házakban okoztak károkat, kisebb károk estek néhány út felső építményében is. Több tűz támadt. Néhány gyár megrongálódott. Skóciában több partmenti várost ért légi támadás. E városokban középületeket és közüzemeket találtak el nagyhatású robbanó bombák. Az ellenség repülői néhány fényszórót is géppuskáztak.

Krisztus: a ma Királya

(P. I.) Az Egyház csodálatos életosztónál mindig a legalkalmasabb pillanatban önti formába eszméit és gondolatait. Rövidlátó, a történéseknek csak természetes síkjához igazodó ember sokszor nem talál logikát, okszerűséget ezekben a lépésekben és hamar elkészül elmarasztaló ítéletével, mélyebb beletekintés, az alaposabb eszmélés azután rávezet mindig a teljesebb, gazdagabb valóság megértésére.

Amikor XI. Pius pápa 1925 végén meghirdette Krisztus Király ünnepét, általános meglepetéssel fogadta lépését. Tények hirdették ugyanis félreérthetetlenül már akkor, hogy a királyság eszméje végleg lejárt. Ma ez a meggyőződés csak erősödött, hiszen az eszme utolsó képviselői, hordozói előttünk tengetik életüket: nagyrészt önkéntes, vagy kényszerű száműzetésben, a még megmaradt néhány jelképes, sokszor teljesen tartalmatlan, árnyékszerű uralkodásban. Ilyen történelmi millióban Krisztus királyi méltóságát kihangsúlyozni, a királyok nélküli új élet áramlásába beleállítani, számára életteret kikanyarítani céljai munkálására esélytelen sorompóba állítani, ehhez valóban a természetes életsíkot áthidalhatatlanul meghaladó természetfölötti bátorságra volt szükség. Az Egyháznak pedig volt bátorsága hozzá. Nemcsak bátorsága, hanem biztos tudata, természetfölötti csilhatatlan ösztöne, amellyel meglátta, hogy a történelmi érettség pillanatában hirdette meg Krisztus Király ünnepét.

A földi királyság eszméje és gondolata valóban mélypontra jutott történelmi pályáján. A pátriárkák világából kikristályosodott népkirály alakjától a keleti kényurakon, a nyugati fölkelet, Isten-küldötté uralkodókon, a modern dinasztikus, politizáló királyokon keresztül eljutottunk a bábkirályokig. Ez a történelmi folyamat egybeesett a hatalomról vallott felfogás átalakulásával. A hatalmat előbb Istentől származtattuk, ma a nép véli kitermelni önmagából és: népmilliókkal, arannyal és munkával, ágyútorok és repülőkre ezreivel, erős nemzeti öntudattal mérik. Ezért bábkirályok a megmaradt királyok és ezért él nagyrészt száműzetésben.

Pedig a hatalom elsősorban rendező, szervező elv és erő, azért nép és ország fölött áll. A királyoknak éppen ez a hatalom — amely végeredményben minden közösség, nép, nemzet és állam Urától, Istentől származik — adott súlyt, tekintélyt és jeltől ki pótolhatatlan szerepet a közösség életében. Ő volt a közösség rendező, szervező, továbbépítő tényezője, vagy még jobban: a nemzetről, államról, államok szövetségéről vallott isteni eredetű törvények rajta keresztül irányították a közösségi életet.

Isten törvényeit lassu történelmi aknamunkával ásták alá és ez a hatalmas merénylet napjainkban érzékelhető erkölcsi, gazdasági, politikai csödhöz vezettek. A királyok lassu kihalása ennek a végkifejletnek csak halk kísérőzeneje. Csak érzékeltetője annak a történelmi szükségnek és hiánynak, amely az egyéni és közösségi életben rendező, szervező és irányító hatalom után kiált.

Ebben a történelmi pillanatban hangzik el az Egyház legfőbb tanítószékéről, hogy Krisztus a Király.

Történelmi válságot még sohasem oldott meg immanens tényező. Sem nép, sem nem-

Pazar FÉNY takarékos FOGYASZTÁS

TUNGSRAM KRYPTON

zet, sem állam, sem világ nem tudott önmagában fogópontot találni a mélységből való kiemelkedésre. A válság kiutat önmagából és a szétbomlasztott, szétporlasztott egységek, közösségek rajtuk kívül álló, magasabbrendű szervező, irányító hatalom után kiáltanak. Ha ma még zűrzavar van és a világ mindenféle prófétái egészen ellentétes erkölcsi, gazdasági, politikai kurzuslőszereket kínálnak, ez annak a jele, hogy nem jutottunk el az egyedüli helyes kivezető út felismeréséig. Biztató kezdetek már vannak. Az is megfontolandó, hogy Krisztus újkori királyságának proklamálása, Krisztus Király ünnepének kihirdetése, még csak másfél évtizede történt. Törvényeinek az új életbe való beágyazása, az új életformák krisztusi felmérése és értékelése szüntelenül folyó, de még friss keletű munka. Sokan látják már és sokan vallják is, hogy Krisztus királyi törvényei a lét és az élet mélyén gyökereznek és mindaz, aki tudatosan, vagy öntudatlanul is ellene tör, az élet és a lét gyökereit sorvasztja.

A válságok lélektana is ezt igazolja. Krisztus Király törvényei az egyénekben keresztül rendezik a közösség minden problémáját. Végül a gyökereiben minden válság tőlük függ. A

munka és a munkanélküliség, a kenyér és a kalács, az adó és az állás, a béke és a háború kérdése Krisztus Király törvényeinek a kérdése. Ha érvényesülnek, ha történelmi arányú vállalat indul meg, ha a sok *csak* emberi próbálkozás után a közösségek: népek, nemzetek, államok, háromhatalmak, világrészek, gazdasági blokkok, életterek rezeket a törvényeket beleiktatják az életükbe, akkor nemcsak reméljük, hanem bizton előrelátjuk a válságok végét.

Igy tudjuk átgondolni Krisztus királyságát nemzeti életünkben is. Politikai és világszemléleti vitákon felül be kell látnunk, hogy nemzeti életünk az általános világválság keretén belül túlnyomóan emberi próbálkozások, elgondolások hatalma alatt áll. Ha biztató kezdet nálunk több van, mint máshol, ez annak tulajdonítható, hogy többet szenvedtünk, többet nyomorogtunk, mint mások. Ez azonban nem elég. Szent István népétől nem áll messze az a hivatás, hogy Krisztus Király népe legyen. Törvényeinek tudatos vállalásával a nemzetek előtt járhatna és történelmi hivatását, jövőjét biztosítaná. Ezt jelenti, erre figyelmeztet Krisztus Királyunk mai ünnepe.

OSTENDE KÁVÉHÁZ

Budapest, Rákóczi-ut
Estétként a világhírű
Rajkók

A Szovjetet beveszik a Duna fölött rendelkező országok közé

Moszkvából jelentik: A Szovjet Távirati Iroda közli: A szovjet és német kormány között az olasz kormány egyetértésével legutóbb folytatott megbeszélések során megállapították annak szükségességét, hogy új, egyesített Dunabizottság alakuljon a Szovjet, Németország, Olaszország, Magyarország, Szlovákia, Jugoszlávia, Románia és Bulgária képviselőiből. Az

egyesített Dunabizottság feladata lesz a hajózás kérdésének rendezése a Duna folyásán végig. Október 28-án Bukarestben tárgyalások indulnak meg Oroszország, Németország, Olaszország és Románia kiküldötteinek szakértői között a folyamnak a torkolattól Brailáig terjedő szakasza kérdésében.

Bemutatja a

„MUSICA“
Rác Ernő cég, Rákóczi-ut 9.

A m. kir. Külkereskedelmi Hivatal közleményei

A Külkereskedelmi Hivatal nagyvárad ki-
rendeltsége értesíti a működési területen lévő
iparvállalatokat, hogy a MÁV mindazon kedvez-
ményeket, melyekben az anyaországi iparvállala-
tok részesülnek az Erdélyrészi iparvállalatokra
is kiterjesztette. Ezt azonban a MÁV illetékes
osztályától minden egyes iparvállalatnak külön
kell kérni. Bizonyos esetekben az illetékes állo-
másközneknél előzőleg szükség nyilatkozatot
kell aláírni. Az iparvállalatok tehát a részükre
nyújtandó kedvezmény ügyében elsősorban az
illetékes állomás főnökségéhez forduljanak.

Mosószeptember új árai, 1. év október 27-től kezdve:

Szinszeptember 72-73 százalékos zsirtartalom-
mal kgr-ként nagyban 1.40 pengő.
Szinszeptember 72-73 százalékos zsirtartalom-
mal kgr-ként kicsinyben 1.70 pengő.
Mosó szappan 50 százalékos zsirtartalommal
kgr-ként nagyban 1.16 pengő.
Mosó szappan 50 százalékos zsirtartalommal
kgr-ként kicsinyben 1.36 pengő.
Ezen árak folyó év október végéig maradnak
érvényben.

Uj liszt árak:

0-ás liszt nagyban kgr-ként 0.43 pengő.
0-ás liszt kicsinyben kgr-ként 0.45 pengő.
Egységes kenyér liszt E. B. jelzésű kgr-ként
nagyban 0.34 pengő.
Egységes kenyér liszt E. B. jelzésű kgr-ként
kicsinyben 0.36 pengő.
Egységes kenyér liszt S. B. jelzésű barna kgr-
ként nagyban 0.30 pengő.
Egységes kenyér liszt S. B. jelzésű barna kgr-
ként kicsinyben 0.31 pengő.
Korpa 100 kgr-ként nagyban 14.50 pengő.
Korpa 100 kgr-ként kicsinyben 15.— pengő.

Mély tisztelettel értesítem a helyi
és vidéki közönséget hogy a
„Kék Macska“
éttermet (Kapuczinus-u. 10)

a mai naptól fogva személyesen vezetem.
Jó magyar konyha, szolid polgári árak és
figyelmes kiszolgálás. Kérem a nagyérdemű
katonai és polgári közönség szives pártfo-
gását.

Mély tisztelettel:
Leitner Ferenc
tulajdonos

Franciaország csatlakozik a tengelyhez

Pétain Mussolinivel is találkozóra jön össze — Az angol király üzenetet küldött Pétain tábornagynak

Belgrádból jelentik: A Vreme newyorki jelentése szerint Franciaország hozzájárult ahhoz, hogy mint nem hadviselő fél csatlakozik a tengelyhez.

A lap másik newyorki jelentése szerint sor kerül Mussolini és Pétain találkozására is, amelyen Ciano és Laval is részvesz. A talál-

Élővirágból, csókrok, virágkosárok, mindenszentekre koszorúk élő és művirágból legolcsóbban **Czira Kálmán** virágüzlete készíti
Bémer-tér 2. — Telefon 17-66

kozó az olaszok által megszállt francia területen folyik le. Az együttműködés feltétele állítólag az, hogy Tuniszi Olaszország és Franciaország között megosztják. Egyúttal Marokkóban Spanyolországgal oszlja meg Franciaország a hatalmat.

A *Politika* római tudósítója is úgy értesül, hogy további diplomáciai tárgyalások vannak soron, elsősorban Ciano és Laval között.

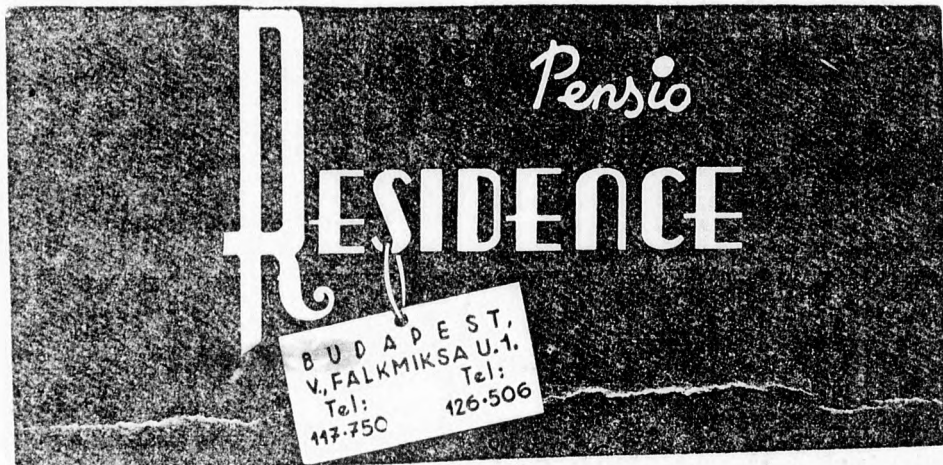
A *Politika* washingtoni értesülése szerint Franciaország értesítette az Egyesült Államok kormányát, hogy ha beszünteti Franciaország ellátását, akkor Franciaország nyíltan Németország mellé áll.

Vichyi jelentés szerint Laval ma délelőtt érkezik vissza Vichybe. Megérkezése után a francia kormány minisztertanácsra ül össze, hogy megbeszélje az új helyzetet.

Vichyi jól értesült körök tudomása szerint VI. György angol király bizalmas üzenetet intézett Pétain tábornagynak.

Franciaország részvétele az eurafrikai újjárendezésben.

A *Pest* jelenti: Vichyből érkezett jelentés szerint a francia kormány szombat este dönt a Pétain által előterjesztendő javaslatokról. Ez

döntés válasz lesz Hitlernek arra a felszólítására, hogy Franciaország vegyen részt az európai, vagy helyesebben az eurafrikai újjárendezésben. Hír szerint az erre vonatkozó tárgyalások kedvezően folynak.

Vuest József

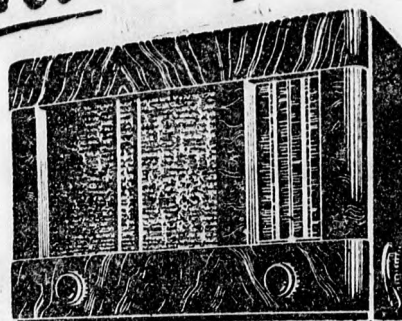
régi fűszer- és csemegeüzlet magyar vezetés mellett **u ből megnyílt**
Rákóczi-ut 7.

Keresztény szervezőt — garancia képest — fiatal szorgalmat, felhivatalos akcióhoz Erdélyre azonnal felvesszék. Jelentkezés szombaton ót Brakor, Pannónia-szálló 49.

Nagyteljesítményű
Kisszuper

Az ORION kisszuperrel tengerentúli adókat is hallgathat. Beállítás egyetlen gombbal. Dinamikus hangszóró — élethű hang.

ORION 144

Kapható minden ORION rádió-kereskedőnél

Bemutatja a „MUSICA” Rác Ernő cég,
Rákóczi-ut 9.

Az olasz légihaderők első együttműködése a németekkel a London elleni támadásban

A német főparancsnokság vezetői lelkeshangú táviratokkal üdvözölték az olasz főparancsnokot — Az olaszok Anglia délkeleti vidékeit is sikeresen bombázták

Rómából jelentik: Valamennyi olasz lap késő délutáni kiadásában óriásbetűs címek alatt közli a német vezérkar pénteken délben kiadott hivatalos jelentését, amely szerint a csütörtöki londoni bombázásokban a német légi haderő

iroda kiküldött tudósítója: Az olasz légi erők, amelyek október 25-re virradó éjszaka megkezdtek az együttműködést a német légi haderővel, Anglia délkeleti része felett több, mint egy órahosszat tartó tűz alá vették az ipari és katonai fontosságú célpontokat. Az olasz repülők sok tonna robbanó bombát dobtak le és ennek nyomán nagy tüzeket állapítottak meg.

Szombatra virradólag ötszáznál több repülőgép indult együttes támadásra Skócia ellen.

Newyorkból jelentik (NTL): Amerikai lap-tudósítók londoni jelentése szerint német és olasz bombázók pénteken és szombatra virradó éjszaka súlyos támadást intéztek London ellen. Német és olasz légi egységek összpontosított rohamot intéztek szombaton korán reggel Skócia ellen. Ötszáznál több repülőgép indult támadásra egyszerre. Az együttes olasz-német támadás során a gyújtó és robbanó bombák valóságos zápora zudult Londonra és Anglia más pontjaira. Mintegy száz repülőgépnek sikerült London védelmi vonalán áttörnie és bombáit London célpontjaira ledobnia.

Időjárás

Mérsékelt szél, több helyen, kivált északon és keleten további eső, az ország többi részében változó felhőzet, sok helyen köd. A hőmérséklet északon emelkedik, délen nem változik.

Belvárosi Filmszínházban. A szezon első milliós magyar filmje

Varieté csillaga

Új magyar hirodó.

Szenzációs pótkép.

Főszerepben: Bordy Bella, Vaszary Piri, Jávor Pál, Páger Antal
Jegyelővét

HA JO és kallemes helyen kíván vacsorázni kerese fel

Spolarich Kék Duna Ettermét az opera mellett

HIRES KONYHA. REGGEL 5 ÓRAIG

Rácz Béla művész

TELEFON: 121-345 és 122-528

A Hitler-Franco és Hitler-Petain találkozó után

Irtai; Csiszár Béla

Az elmúlt hét bővelkedett nagyjelentőségű eseményekben: európai, de világpolitikai körökben is nagy feltűnést keltett a Hitler-Laval találkozó s általánosan elterjedt a hír, hogy közeli német-francia békekötésről tárgyaltak. Nem valószínű azonban, hogy a németek és az olaszok már most belemennének bármilyen öket kötő megszorításba, noha a politikai és hadászati helyzet jelenlegi állása változtathatott nézeteiken. Még a német-francia vezéri eszmecserét is felülmuta azonban a szerdai német-spanyol testvéri találkozó, amely teljesen készületlenül érte a világot s fékelt az angolokat lephette meg. Ezzel a német-spanyol viszony egészen új szakaszba lépett s előreláthatóan igen szorosán összefonódva halad a háboru végső céljai felé.

Négyszáz év után most lépett először ismét német uralkodó, német államfő spanyol földre, ezáltal azonban nem azért, hogy uralkodjék a hadalgók és caballerók földjén, mint négyszáz évvel ezelőtti őse, V. Károly császár, hanem, hogy megpecsételje a két nép barátságát és harci együttműködését. A két ország közötti kapcsolatok rendkívül érdekesen alakultak a történelem folyamán. Míg a két nép összetartott, uralkodókat kölcsönözött egymásnak és hatásuk egymásra fevékony volt, addig a spanyol történelemben gyakori dolog volt a fény és a gazdaság, a jólét és a rend; mikor a 18. század elején a francia befolyás kiszorítja a németet, Spanyolország lehangyatlak az előkelő világhatalmi polcra és egyre ziláltabb, egyre szegényedőbb, egyre forradalmibb állapotokkal küzdő középhatalommá süllyed le. A spanyol legenda is azt mondja, hogy addig volt rend Spanyolországban, míg a német vérből származó Habsburgok ültek a spanyol trónon. Ez a korszak a 16. század elejétől a 18. századig, azaz közel kétszáz esztendőn át tartott.

V. Károly császár, az első Habsburg-uralkodó Spanyolországban, világhatalmi rangra emelte az országot. Alatta mondják Spanyolországra, hogy a „leggazdagabb és a legboldogabb ország”. Károly birodalmáról jegyezték fel büszkén és hivalkodóan a krónikások, hogy birodalmában nem nyugszik le sohasem a nap, mert hatalma az Óvilágtól az Újvilágig terjed. (Abban az időben ugyanis spanyol uralom alatt álltak még az amerikai gyarmatok is.) Utóda alatt a német birodalom kiválik a világmonarchiából, de azért még így is jelentős területek maradnak uralma alatt: Olaszország tetemes része, Portugália, Németalföld és az amerikai gyarmatbirtokok. A német származású uralkodók szívesen nevezik magukat a legspanyolabb királyoknak, valóban azok is voltak, minden gondjuk alattvalóik jólétének emelése; az osztrák befolyás jótékonyan éreztette mindenütt hatását.

Később, a német vallásháborúk kiterjedésével Németország központi helyzete meggyengült, hatása és befolyása is lanyhult Spanyolországban, különösen, amikor Franciaország csillaga mind fényesebben ragyogott az európai égbolton s egyeduralmát mind hathatósabban terjesztette

Frenczel Sándor
üvegcsiszolda

Tábla-üveg nagy raktár
Épület üvegezés
Képkerepezés

Nagyvárad, Szt.-János utca 44
Telefon: 19-13

ki a kontinensre. Csakhamar eléri, hogy Spanyolországban is francia vérből származó királyt válasszanak meg. Az örökösödési háborút egész Európa megsínyli, végül is Franciaország győz, a Bourbonok megmaradnak Spanyolország trónján, de hasznót hajt Angliának is, amely segítségével fejében bezsebeli Gibraltárt és több más spanyol birtokot. A Bourbonok erőszakos, kíméletlen abszolutizmust honosítanak meg spanyol földön; ez a nagyfokú despotizmus fokról-fokra lezülleszt az államot; vége a nyugodt életnek, az ország állandó zavargások, forradalmak, felkelések színhelye, az életszínvonal rohamosan hanyatlak, a korrupció mindenüvé utat talál s nem kíméli a hadsereget sem. A hadsereg szedett-vedett gyűlévész had, Spanyolország képtelen nyomatékokat adni szavának haderejével és fegyverével. 1762-ben, amikor hadbavonul Portugália ellen, kiderült, hogy az ágyuknak nincs lafétájuk, a golyók vagy túl kicsinyek vagy túl nagyok az ágyukhoz, azonfelül a hadsereg elfelejtett puska-paprt vinni magával a küzdelemhez.

Spanyolország a német uralkodók alatt egy világmonarchia feje volt, a francia származású királyok alatt pedig teljesen elvesztette nagyhatalmi állását. Napoleon leteszi Bourbon IV. Károlyt és fivérét, Bonaparte József kinevezésével szinte családi hűbértől süllyeszti Spanyolországba a nép fellázad az uralom ellen. Napoleon bukása után ismét visszatérnek a Bourbonok, de a belső bomlás folytatódik, most a katonák, a tábornok-politikusok veszik kezükbe az ország ügyét s az ő tetszésüktől függ az uralkodók sorsa. Spanyolország egyre jobban elzárkózik a világtól, önön sebei felé fordítja tekintetét, az európai fejlődésről rendre lemarad. A katonadiktátorok a 19. század közepén annyit baj után német fejedelmi személyiséget akarnak trónra ültetni, Németország Hohenzollern Lipót herceget ajánlja, de ebbe viszont a franciák nem akarnak belenyugodni, nem akariák elveszíteni befolyásukat.

Emiatt tört ki végül is a francia-porosz háború 1870-ben, amely, mint ismeretes, a franciák vereségével ér véget. Közben azonban spanyol földön a tábornokpolitikusok meggondolják magukat s egyéb híján visszahívják a párizsi emigrációba ment XII. Alfonzot. A német és a francia befolyás küzdelme továbbra is élénk. A király elveszi feleségül Habsburgi Mária Krisztina főhercegnőt, gyermekük XIII. Alfonz néven kerül trónra, az atya korai halála után. Alfonz viszont angol hercegnőt vesz el és így a királyi udvarban az angol befolyás is szóhoz jut. Forradalmak sűrű egymásutánjában érkezik el végül is a világháború, amelyben Spanyolország megprokkantán, semleges marad, jól meggazdagodik, de éppen ez vezet a huszas és harmincas évek egyre tozbedő forradalmaihoz.

A franciák a népfrent révén a baloldali forradalmat, a németek és az olaszok pedig az el-lene felkelő katonatiszti mozgalmat támogatják. Mint tudjuk, ez győz végül is s ezzel tartós időkre a tengelyhatalmak befolyása erősödik meg Madridban. Kézenfekvő, hogy Spanyolország, Franco újjászületett országa most minden lehető támogatást megad Németországnak diplomáciai és — nemsokára — katonai téren is s ezzel a két birodalom kapcsolatai kétszázéves eltávolodás után ismét visszatérnek abba a normális mederbe, amelyben négyszáz évvel ezelőtt olyan át-ütő erővel indultak meg. Csodálatos a hasonlóság a két kor tekintetében: Hitler ma majdnem akkora befolyással és hatalommal rendelkezik a kontinensen, mint négyszáz évvel ezelőtti előde, V. Károly császár s az általa létesített szövetségek révén nemsokára az ő eszmái, világnézeti síkon mozgó birodalmában sem nyugszik le soha a nagy Madrid és Tokió között.

Vonatok érkezése és indulása Nagyváradon (Nagyállomás)

Erkezés:	Honnan?
2.02 gyorsvonat Kolozsvár, közvetlen Beszterce-Bukarest.	
4.01 gyorsvonat Budapest Keleti p. u.	
5.47 személyvonat Püspökladány.	
6.30 motor Püspök- és Félix-fürdő.	
6.40 személyvonat Kolozsvár	
6.55 motorpótlás Püspökladány	
7.28 motor Körösszakáll	
7.35 motorpótlás Debrecen	
7.39 motorpótlás Kőtegyán	
8.19 motorpótlás Erőműhelyfalva	
8.59 sinautó Kolozsvár	
10.04 személyvonat Székelyhid	
10.31 Tehervonat személyszállítással Debrecen	
10.59 személyvonat Kőtegyán	
11.22 személyvonat Kolozsvár	
11.25 Tehervonat személy száll. Körösszakáll	
11.34 gyorsvonat Budapest. Keleti p. u.	
13.16 motor Körösszakáll	
13.20 motor Püspök- és Félix-fürdő	
15.06 személyvonat Püspökladány	
16.59 személyvonat Kőtegyán.	
17.35 motorpótlás Debrecen	
18.25 gyorsvonat Püspökladány, köz. pest Nyugati p. u.-ról	
19.10 gyorsvonat Kolozsvár	
20.22 személyvonat Kolozsvár	
20.25 tehervonat szem. száll. Püspökladány	
20.55 motor Kőtegyán	
21.00 motor Erőműhelyfalva	
21.00 motor Püspök- és Félix-fürdő	
21.06 gyors sinautó Budapest Keleti p. u.	
21.34 motorpótlás Debrecen	
22.22 motor Körösszakáll	
23.10 személyvonat Püspökladány	
Indulás:	Hová?
2.17 gyorsvonat Budapest Keleti p. u.	
2.57 motor Körösszakáll	
4.16 gyorsvonat Kolozsvár, közvetlen Beszterce-Bukarestbe	
4.25 tehervonat személyszállítással Püspökladány	
4.35 személyvonat Kőtegyán	
4.44 motorpótlás Debrecen	
5.10 motor Püspök- és Félix-fürdő	
7.00 személyvonat Kolozsvár	
7.40 motor Körösszakáll	
7.55 motor Kőtegyán	
8.40 tehervonat szem. száll. Körösszakáll	
9.02 gyors sinautó Budapest Keleti p. u.	
10.05 személyvonat Erőműhelyfalva	
10.42 teherv. szem. száll. Debrecen	
11.39 gyorsvonat Kolozsvár	
11.40 gyorsvonat Püspökladány, közvetlen Budapest Ny. p. u.-ra	
11.52 személyvonat Püspökladány	
12.00 motor Püspök- és Félix-fürdő	
13.28 személyvonat Erőműhelyfalva	
13.40 személyvonat Kőtegyán	
14.00 motorpótlás Püspökladány	
15.20 személyvonat Kolozsvár	
15.22 motor Körösszakáll	
16.06 motorpótlás Debrecen	
17.09 motorpótlás Székelyhid	
17.40 motorpótlás Kőtegyán	
19.12 személyvonat Kolozsvár	
19.22 gyorsvonat Budapest Keleti p. u.	
19.30 személyvonat Debrecen	
19.35 motorpótlás Püspök- és Félix-fürdő	
21.08 gyors sinautó Kolozsvár	
21.10 személyvonat Püspökladány	

Ezton is szives tudomására hozzuk az igen tisztelt szállító közönségnek, hogy a

MATEOSZ

Magyar Teherfuvarozók Országos Központi Szervezete

a mai nappal megkezdte működését Nagyváradon. Felhívjuk továbbá a teher gépkocsi tulajdonosok figyelmét, hogy saját érdekükben mielőbb a MATEOSZ kirendeltségénél megjelenjen sziveskedjenek.

MATEOSZ

körvezetói kirendeltsége,
Nagyvárad, Szent László-tér 5 sz. — Telefon: 1201

Figyelje Halász Imre

szűcs üzletét. Nagyvárad, Színház-u. 4
Ahol olcsón és izléseken beszerezheti szőrme
szükségletét. Pontos kiszolgálás.
Legújabb modellek.

Egy kilogrammon felül be kell jelenteni a zsír-, szappan- és rizskészletet

Megakadályozzák a visszaéléseket
és az üzérkedést

Nagyvárad városi katonai parancsnoksága
3775—1940 kat. közig. sz. alatt a következő hir-
detményt adta ki:

A Fővezérség támogatásával mindent elkövet-
tem, hogy Nagyvárad lakosságának élelmezését a
készletek észszerű felhasználása — és igazságos el-
osztásával huzamosabb időre zavartalanul biztosít-
sam.

Ezt célozták az eddig kiadott intézkedéseim is,
melyek a készletek bejelentését kötelezővé tették.

Sajnálattal kell megállapítanom, hogy a beje-
lentésre kötelezettek jelentékeny része nem értette
meg intencióimat.

Legutóbbi időben arról értesültem, hogy az
élelmi cikkek árusításával foglalkozók a készletek-
et viaszatartják, a forgalomtól elvonják s mindez
szennyes nyereszkekései vágyból történik.

Egy szomszédos rendőrkirendeltség útján arról
is tudomást szereztem, hogy a kufárok egész raja
— főleg vasúti alkalmazottak a kedvezményes uta-
zás lehetőségét kihasználva — lepi el Nagyváradot,
akik zsírt és szalonnát bődönökben szállítanak az
anyaországba oly mennyiségben (50—60 kg.), ami
a kis személypoggyászt lényegesen meghaladja. En-
nek megtorlása iránt intézkedtem.

Mindezen jelenségek különös fényt vetnek az
illetők lelkiületére, a keresztény magyar sorsközös-
ség, az áldozatoság legparányibb jelét sem árulják
el. Nem ez az út vezet az új magyar élet felé, nem
is ilyen réteg lehet annak az úttörője.

Miután a fenti eljárás alkalmas lenne arra,
hogy Nagyvárad lakosságának élelmezését, főleg a
ezegényebb sorsúakat, indokolatlan módon meg-
bolygassa, ezért az alábbiakat rendelem el:

Mindazok, akiknek zsír-, szappan- és rizsből 1
kg-on felüli, búza, rozs és belőle készült lisztből
50 kg-on felüli készletük van, azt a Városháza II.
e. 17. sz. alatt jelentik be. Zsír, szappan és rizst a
városból kivinni tilos. Búza, rozs és belőle készült
liszt szállításához szükséges igazolványt indokolt
esetben adok.

A bejelentett készletből mindenki saját céljára
a szükséges mennyiséget felhasználhatja, a keres-
kedők vásárlóknak egy alkalommal 2 heti szükség-
letnek megfelelő mennyiséget kiszolgáltathatnak.
A torlódás elkerülése végett:

f. hó 27-én jelentik készleteiket A—H.

f. hó 28-án jelentik készleteiket I—O.

f. hó 29-én jelentik készleteiket P—Zs

kezdőbetűig.

Elvárom, hogy fenti rendeletemnek Nagyvárad
minden polgára eleget tesz.

Közgelemmel e tekintetben ellenőrzést gyako-
roltatok, a mulasztást elkövetők készleteit elkob-
zom, a kereskedőtől ezenkívül az iparendelőlyt
megvonom és őket internálom.

Nagyvárad, 1940. október hó 25-én.

Vitéz Rajnay Károly, s. k.
tábornok, városi katonai parancsnok.

Turáni magyar fajiságu a Magyar Vadászujság (ezelőtt Vadászat)

a vadászat, vadtenyésztés, vadászati jog, va-
dászati közigazgatás, fegyver- és löszerttechnika
szaklapja. Szerkesztők: Gyöngyös-Halász: Pa-
kách Gyula és dr. Szent-Ivány Géza. Kérjék
mutatványszámot, díjtalanul küld a kiadóhi-
vatal: Budapesti, VIII., Baross-u. 34.

Válogatott anyagokból,
magyar kezek munkájával készül a

Diadal

szivarkapapír
és
szivarkahüvely

Erdélyi
testvéreinknek is ezt ajánljuk!

Hős honvédek „édesatyjánál“ Budán

Irtó: Árvay Árpád

Budapest, október hó.

A bihariórszégi országszólóvati ünnepség után
hosszabb beszélgetésre nyílt alkalmam József
királyi herceggel, a világháború vitéz tábornagyá-
val. A plébános szerény lakába vonult vissza kísé-
retével a fenség és itt várta meg az urakkal cse-
vegve, amíg a derék diószegi asszonyok és lányok
elkészülnek az ünnepi ebéddel.

A beszélgetés közben Öfenségével közös ügyünk
támadt. Két határmenti község sorsát tettem szóvá,
amelyek még mindig román területen maradtak s
elmondtam, hogy a magyar anyatesthez való vissza-
kerülésük érdekében minden emberileg lehető szer-
retnek elkövetni. A királyi herceg azonnal kilá-
tásba helyezte, hogy a tőle telhető segítséget meg-
adja az ügynek, csak ismertessem vele részletesen,
mit tettem eddig és mi a helyzet a két község kö-
rül.

Ezért kaptam meghívást a fenséghez, hogy ke-
ressem fel budai palotájában.

Igy kerültem kedden délelőtt Budára. Szent-
györgy-tér 4. szám előtt stoppolt a kocsim és
a kapunál díszőrséget álló rendőr jelenléte mutatta,
hogy magas személynég lakik ebben a palotában.

Bent a folyosókon szorgos munka folyik. Ugy-
látszik, szepítik a palotát. Mázoló rödiók, létrák itt
s amott, mint polgári házban nagytakarítás táján.
A szárnysegédi hivatalban vitéz nagyszentmiklósi
Dréhr Endre alezreces fogad. Szép szál katona, az

ilyenre úgy szokták mondani: „snájdig“ ember. Ő a
fenség szárnysegéde és szavaiból, mozdulataiból
messze kiárad, hogy rajongásig szereti urát s pa-
rancsnokát.

Melég közvetlen barátsággal fogad és pár
pernyi beszélgetés után már fel is ölti magára váll-
tól jobb csipőig húzó, fehér mellszalagot és
fürgé, megszokott mozdulatokkal húzza ujjára a
fehér szarvasbőr kesztyűt. Ez az előírás. Csak szoi-
gálati szalaggal mellén, vállán és fehér kesztyűben
jelentke be a királyi fenségnek.

Néhány percig várakoznom kell a szárnysegédi
szobában. Barna díőja irásztallal szemben mely
bőrfotelbe süppedek és az ablakon át gyönyörű
panoráma tárul elém. A Krisztinaváros. Ugy terül
el a várhegy mögött, színes, ég felé ágaskodó bér-
palotáival, emelkedő és lejtő utcáival, olyan való-
színűtlenül szép, hogy az ember jól sikerült tájkép-
nek gondolná.

És rövidesen ott állunk a királyi fenség előtt.
Zöld vadászöltény, térdnadrág van rajta.
Olyan közvetlen, olyan polgári egész megjelenésé-
ben, hogy az ember már első pillanatban feloldódik
társaságában és villanásszerűen megérti, hogy a
magyar nemzet miért tudta József királyi herceget
kítőrhelhetetlenül a lelkébe zárni még azokban az
időkben is, amikor ellenszennel fordult a Habs-
burg-ház más tagjai felé.

Itt ebben a palotában más levegő van. A szár-

Ne vegyünk

hamisítványt

mert a

valódi
Lenthéric

ajakruzs

P 2.80, betét P 2.20
+ felár

arcruzs arc krém

zsíros P 2.40, száraz P 2.- nagy tubus P 2.80, nor-
+ felár mál P 1.80. + felár

puder

P 1.20, P 2.20, P 4.-
+ felár

toilette és kölnivíz

különbéletek illatban

ismét kapható

LENTHÉRIC S. A. parfumeur PARIS

245 RUE SAINT-HONORE

Magyarországi vezérképviselete

Horváth Imre

Budapest, XI. Vak Bottyán-u. 3. — Telefon: 257-531

mazásnak kijáró tiszteleten túl emberi ez a légkör. Ép olyan emberi, mint a királyi herceg egész lénye.

— Kérem, ne haragudjon, hogy így fogadom, — kezdi a beszélgetést. — De vadászatra megyek és már elkészültem.

— Tessék, itt foglaljon helyet — mutat rá a bordó selyemmel bevont szalonszékre — és mondja el, mi újság Biharban.

Irataim, térképeim előkerülnek. A fenség nagy érdeklődéssel figyeli s vitatja meg előterjesztésemet s amikor látogatásom hivatalos része befejeződik, sok, kedves apróságrol érdeklődik. Különösen volt katonái sorsa érdekli. Szeretettel beszél róluk, mint közös szenvedések küzdöttsáinak kijár. Visszaemlékszik arra a néhány nap előtti jelenetre, amely közte és egy bihardi öszegi gazda között játszódtott le. A tudósításokból már ismeretes annyi, hogy a frontharcosok fogadtatásánál, egyik öreg gazda a királyi herceg elé állt és ezt a kérdést intézte hozzá:

— Megismer-e engem királyi fenséged?

A fenség kutatón összehúzta szemöldökét és pár pillanatnyi gondolkodás után nevéen szólította a gazdát.

— Igen, te vagy fiam Léva József a hetedik hadtest törzsszázadától — állapította meg a körülállók legnagyobb elkeppedésére.

Nos, erről a Lévaról is megemlékezik most beszélgetésünk során.

— Hogyne emlékeztem volna rá — mondja —, hisz gyakran állt őrséget Doberdón a fedezékem előtt. Ilyenkor el is beszéltem vele. Tisztába jöttem családi viszonyaival és vitéz lelkületével. De annál is inkább megjegyezhettem a nevét, mert különös módon majdnem minden alkalommal, amikor Léva-ra került az őrtállítás sora, azonnal olasz légi támadást kaptunk. Ugy megszoktam ezt, hogy amikor Léva-t meglátam fedezékem előtt, szinte rögtön vártam már az olasz bombák zuhatagát is. De soha nagyobb baj nem történt, a bombák nem találtak. Am egyszer Léva mégis elmaradt fedező-

kem elől, mert egy gránát nyomása földhöz vágta és kórházba került.

Igy emlékszik, ilyen aprólékosan, mindenre. Kicsi, egyszerű emberekre, régi, hős honvédekre, akik őt „édesatyjuk”-nak nevezték egymás között és akikkel együtt védte a Doberdot...

Mikor a kihallgatásról eltávoztam, jobban szemügyre vettem a palotát. Sőt az alezredes-szárnysegéd kalauzolásá mellett alkalmam nyílt arra is, hogy mindent alaposan megtekintsek. A múlt ragyogása szinte ránehezedett mellemre és a történelmi emlékek vegtelen sora évszázadokat hárított fel emlékezetemben. Akár a hatalmas hallban rendszerezett pontossággal felsorakozó vadásztrofeákat bámultam meg, akár a palota tánctermének ragyogó parkettjén sétáltam, fejem felett darabonként hat mázsát nyomó, kristálysillárokkal, vagy az ösök gallériájában néztem szembe a magyar érzésű Habsburgok sorával, nem tudtam szabadulni attól a gondolattól, hogy a függetlenségéért és szabadságáért oly sok véres áldozatot hozott Magyarország szívében az íranta tanúsított szeretet és megértés melege mily természetességgel kivirágozhatott ez az ősi, budai palota.

Ebben a palotában mindig becsülték és szerették a magyarokat és ki tudja, milyen fordulatot vehetett volna a történelem kereke, ha nem a bécsi Ballhaus-platzról vagy a cseh kamarillából, hanem innen a budai várhegyről irányíthatták volna a magyar nemzet sorsát...

A történelmi elmefuttatás után visszazökkenünk a valóságba. A palota kápolnájába lépünk be, ahol márványtábla jelöli meg jobboldalon a fenség elölhelye mellett jalon, hogy 1938-ban a XXXIX-ik eucharisztikus kongresszus idején itt misézett Pacelli bíboros, a mostani XII. Pius pápa. Baloldalt freskó hirdeti József királyi herceg katonái iránti szeretetét és mély humanitását. Doberdói megfigyelő állásban lővés éri a honvédet és a halálkőnek utoljára hadtestparancsnoka. József kir. herceg adja meg a fájdalmas, búcsúztató kézszerítést.

Később Dréhr alezredessel épen arról a nagy szeretetről és ragaszkodásról beszélgetünk el, amivel a királyi fenség katonái iránt viseltetett.

Kedvesebből kedvesebb és mélyen megható történeteket beszél el a szárnysegéd.

1918 június 10-én a királyi herceg rangjelzését elföldve, komisz csukaszürkében öltözött, egyedül, minden kísérő nélkül elindult az első vonal megtekintésére. Ilyen vakmerő sétákat gyakran tett máskor is, hogy közvetlenül és személyesen győződjék meg a helyzetről és katonái sorsáról. Amikor a Mercadelli-szakadékhöz ért, — öreg honvédek bizonyára visszaemlékeznek erre a helyre — a karánsebesi 43. gy. ezred utászait munkában találta. Elbeszélgetett velük és a katonák megkérdezték tőle, akit egyszerű bajtársnak gondoltak, hogy merre tart. Megjelölte útirányát és három katona azonnal jelentkezett, hogy vele megy, mert a Ruggio-völgyben van dolguk. El is indultak, de nem sokáig me-

Ertesítjük a nagyközönséget, hogy az **ANDRU VIRGIL-féle fűszer-és csemegeüzletet átvettük** és minden igyekezetünk odairányul, hogy a vevőközönség igényeit a legteljesebb mértékben kielégítsük.

Szíves pártfogást kérnek:

Tóth Gyula

és

Szőcs Dénes

A Budapesten átutazó Japán testvérenemzet fiai kötelességszerűen látogatják a Pécsi, Zsolnay és Herendi porcellángyárainkat.

A távolkeleten, ahol a porcellángyártás már évezredes multu — és Amerika is ismeri már régen kézfestésű porcellán remekeinket.

Nagyváradon csak a napokban fogjuk igazán megismerni

TOMPA FERENC

üzletében, Rákóczi-ut 5

A Tordai Népművészeti Kerámiák Magyarországi főbizománya

CALDERONImű- és tanszervállalat
Részv. T.**BUDAPEST**

IV., Váci utca 50 szám

Angol kisasszonyok templomával szemben

Tudományos, üzemi, klinikai, laboratoriumi berendezések. Mikroszkópok és mikrotechnikai felszerelések. Tanítási segédeszközök és iskolai felszerelések. — Ajánlatok díjmentesen

Alapítási év 1819

hettek, mert a San Salvatore-Collato műúthoz érve váratlanul gránát csapott le mellettük s mind a négyőjüket földre terítette.

Amikor a királyi herceg magához tért, alig tudta, mi történt körülötte. A gránátvágta földtestét elborította és megüvegesedett szemekkel ott fehédt rajta egyik útitársa. Később magához tért és megdöbbenve állapította meg, hogy a gránát mind a három katonáját megölte.

1933-ban hosszas és kötetekre menő diplomáciai levelezés után a királyi herceg kikutattatta a három katona sírját és márvány emlékkövet állíttatott föléje. A márványkőre pedig rávésette a három katona nevét is, akiket hívtak pedig: Tismir Imrénék, Brinza Gyulának és Tiflia Györgynek...

Ezek után mondani sem kell, hogy mindhárom krassósörénymegyei románok voltak.

Itt van még egy történet. Néhány évvel ezelőtt kopogó csizmás, egyszerű ember állt be a szárnysegédi hivatalba. Kopott ruhája fölött arany vitézségi érmet hord mellén. Elmondja, hogy gyalog jött Pécsről, mert pénze nem volt vonatra. Bognármester, de munkája már régebben nincs, házigazdája pedig ki akarja tenni a lakásból, mert 23 pengő 45 fillérral tartozik. Valamikor a fenség alatt szolgált, most azért jött, hogy segítsen rajta.

A véletlen úgy hozta, hogy a királyi herceg végigment a folyosón és megkérdezte, mit keres itt ez a szegényember.

— Épen fenséges apámat, — vágja rá a pécsi atyafi —, ha talán megismerne...

A királyi herceg elkor alaposan kikérdezte emberét, aki elmondta, hogy arany vitézségi érme dacára szörnyű nyomorban él és minden vágya csak annyi volna, hogy lakbérért ki tudja fizetni, no, meg, hogy a pécsi püspökség erdőpásztornak alkalmazza, mert az ő mesteriségében most már munka nem akad. A pécsi bognármester aznap nagy kánállal ebédel. A királyi herceget annyira meghatotta az egyszerű ember ragaszkodása, hogy saját ebédjéből adatott neki. Azután kiutalta a kicsi, pécsi lakás házbértartozását, vasúti jegyet adatott házáig egykori katonájának és azonnal kinevezte az alsó utadalom bognárává.

Ilyen és hasonló történetekből talán köteteket lehetne írni. József nemcsak szavakkal, hanem tettekkel is bizonyította, hogy valóban „édesatyjuk” akart lenni hős katonáinak. Ezért gondol minden magyar megértő szeretettel és bizalommal a Szentgyörgy-téri palota királyi vérű urára.

Munkanélküliség és közmunka

Irta: dr Krüger Jenő

Örömmel hallottuk, hogy a hétezer váradi munkanélküli közül kétezer már elhelyezkedett és kenyérhez jutott. Örömmünk azonban nem zavartalan, pontosabban kifejezve, kétheted részben örülnünk, ötheted részben szomorkodunk, mert még mindig ötezeren vannak munka és kereset nélkül. A munkanélküliség pedig nagy baj. Nemesak annak baj aki emiatt nyomorog, hanem baj az az egész társadalomra. A társadalom egy test, melynek éppúgy része a dolgozó, mint a munkanélküli; a gazdag, mint a koldus. A munkanélküli és a koldus is része a társadalom testének, csak hogy beteg része. Amely testnek pedig bármely része beteg, az a test maga is beteg. Ha Nagyvárad nyolcvanötezer lakosából ötezer munkanélküli van, ez azt jelenti, hogy a keresőképességnek legalább húsz százaléka nem jut keresethez, vagyis Nagyvárad társadalma húsz százalékban beteg. Ez a betegség már nem nátha, nem fejfájás, ez már legalább is gyomorfekély.

A hétezer munkanélküli ötezerre csökkent; ez már gyógyulási folyamat, már gyógyszerre és ápoló kézre vall, de a beteg állapota még nem veszélytelen. A munkanélküli segély nem gyógyszer, csak narokórium, mely úgy gyógyítja a beteg társadalmat mint a morfium a rákot, vagy a bor a búlánatot. Pillanatnyi fájdalommentesség, mialatt a kör nyugodtan terjed tovább. A munkanélküliség egyetlen orvossága: a munkaalkalom.

Két munkaadó van: egyik a magánvállalkozás, másik a közmunka. Mindkettőnek két korlátja van: a szükséglet hiánya és a pénzhány. Szükséglet hiányról beszélni sem lehet. Hol van az a sok kenyér és más élelmiszer, ami a váradai üres gyomrokban helyet ne találna, hol van az a sok ruha és cipő, melyhez ne volna meztelen test; hol van az a sok lakóhely, melyet a hajléktalanok benépesíteni ne tudnának? Hol van ház, mely tatarozásra ne szorulna, hol van utca és tér, melynek burkolata rendben volna? Melyik közüzemünk van nem kifogástalan hanem csak tűrhető állapotban? Várad égető szükségleteinek kielégítésére még másik három város munkanélküleit is kölcsön vehetnők.

Hogy állunk a pénzhányon? Elő baj, hogy az ötezer munkanélkülinek nem lévén pénze nem is fogvaest, nem vásárol. Ha munkát kap, ez a baj azonnal megszűnik. Másik baj, hogy a munkaadónak sincs pénze sem a magánvállalkozók nagy részének, sem a közületeknek. A magánvállalkozói lehet támogatni, a közintézményeket segítheti az állam, de honnan vegyen pénzt az állam?

Örök igazságként hirdették és ezerszer elmondták és leírták, hogy a háborúhoz három dolog kell: pénz, pénz és pénz. Most azért irtam le ezeregyedszer, hogy kimondhassam: nem igaz! Az örök igazság, mint annyi más emberteremtette ezme, elköpött, meghazudtolta az idő. Hát volt a Monarchiának pénze a világháborúhoz, vagy volt-e akármelyik győztes államnak? Hát pénz volt-e az a rengeteg hadikölcsönkötvény, amivel legfeljebb tüzet gyújthatok mert sajnos mindkét oldalra tele volt nyomtatva; vagy az a sok külföldi, százszer konvertált, leszállított, beszámított s végül elengedett államadóság? Nem volt pénz, csak „pénzügyi művelet”. Nagyon sok ilyen pénzügyi műveletet látunk már kicsiben is, amely kényszerrel végződött. Aki kényszerrel kötött, azt már egy kicsit csalónak tartják, pedig csak akkor csaló, ha tékozlás vitte a bukásba. Ha azonban házat építünk s az anyagár és munkabér emelkedése miatt végül csődbe jutok, nem csaltam, mert ott van a ház, amelyet alkottam, az abszolút és állandó érték s nem én vagyok a hibás, nem is a ház, hanem a pénz, mert az változtatta meg az értékét. Ha ezer téglát ma ötven pengő, holnap pedig hatvan, me-

lyik a hibás, a téglát, vagy a pénzt? Hogy jóllakjam, ahhoz kell egy félkiló kenyér. Mi köze ehhez annak, hogy húsz vagy negyven fillérbe kerül-e az? Jól kell laknom, tehát kell, hogy legyen egy félkiló kenyérem s ha ezért tegnap húsz fillért fizettem, ma pedig harminc fillérbe kerül, kell, hogy legyen harminc fillérem! Ez olyan igazság, amihez szó sem férhet és minden egyébnek ehhez kell alkalmazkodnia.

Megszoktuk, hogy minden értéket pénzben fejezzük ki, pedig a kenyér árának példája bizonyítja, hogy ez téves és hamis. A nemzetgazdaságtan szerint a pénz az érték mérője, de mit ér az a mérleg, amelyen egy liter víz ma egy kilót nyom, holnap kétötöt? Nem a víz esalt meg, hanem a mérleg, tehát kidobom a mérleget. Amíg pedig jobb értékű mérőt nem kapok, annyi hamis kilót rakok rá, amennyi a liter vizet egysúlyba hozza. Így vagyunk a pénzzel is, ha nincs belőle elég, ez azt mutatja, hogy megromlott a pénz s amíg helyette jobb értékű mérőt nem kapunk, használjunk belőle annyit, amennyi kell, mert nem a pénz az érték, hanem az, amit vele megmérünk.

Elborzadtunk, mikor a határon túlról a kicépezett, leromlott lovaink hazavánszerognak s ugyanakkor ne vegyük észre, hogy itthon munkabíró férfiak, asszonyok s ami a legborzasztóbb: gyermekek éheznek? Lehet-e, szabad-e ilyenkor pengővel és lejjel szorozni és osztani, ahelyett, hogy azonnal, nem alamiznát, hanem munkát adjunk nekik? Munkát, ami természet kimeríthetetlen s ingyen rendelkezésünkre álló kincseivel egyesítve egyedül képez értéket! Hiezen, ha ezek a munkanélküliek dolgoznak, ők adnak nekünk, nem mi nekik.

A fáraók piramisépítő örülete ismétlődött meg mostanában szemünk előtt. Micsoda várost lehetett volna emelni, hány kilométer vasutvonalat építeni és milyen hasznos öntözőcsatornákat létesíteni

BUDAPEST

világhírű gyógyfürdőbe erdélyi testvéreinket szeretettel várjuk. Olcsó téli átalánykurák. Felvilágosítást ad a

Gyógyhelyi Bizottság
Budapest, Vigadó-ter 3

a hasznavehetelen és termőföldpusztító erődítményekre, drótsövényekre és tankárokra pazarolt anyagból és munkával! Pénzbe került? De még mennyibe! Kiizzadtuk s nem haltunk bele. Abba sem fogunk belehalni, ha ezt az ötezer pár erős kezű országunk újjáépítésére, a romok eltakarítására, a sok hiány pótlására igénybe vesszük. Mi csak pénzt adunk, ők csak kenyeret kérnek, de amit a mi pénzünk az ő munkájukkal teremt: az lesz az igazi, az állandó érték, amely sokkalta többet ér, mint pár színes papír a zsebemben, vagy egy beirt szám a bank könyvében.

A modern államvezetésben a pénz már elvesztette jelentőségét és önállóságát; azzá lett, ami valóságban: számolási eszközzé, mely lehetővé teszi, hogy különféle értékeket, mint például vasat és munkanapokat összeadjunk. Ha van annyi vasam, mint munkásem és van annyi munkásem, mit vasam, akkor az államháztartás rendben van. Az állam feladata tehát az, hogy minden munkásnak legyen munkája és minden munkához legyen munkása. A régi pénzügyi szemlélet szerint Németország a legszegényebb ország, mégis minden fia dolgozik vagy harcol, a harcosok helyett idegen munkások millióit tudja dolgoztatni s mindezeket mindennel el tudja látni. A mi ötezer munkanélkülink is csak addig jelent szegénységet, amíg munkanélküli, tehát dolgozni nem engedik, enni pedig kénytelen. Ha munkát adunk neki, szegénységéből gazdagsággá, teherből vagyonná és társadalmi betegségéből duzzadó egészséggé válik.

Elő tehát az oly szükséges közmunkákkal, ne pazaroljunk el mindennap ötezer munkanapot! Ilyen pazarláshoz igazán nincs elég pénzünk.

Szent László izent

Irta: Arató György

Míg Csikországbaz égig csap a mámor
S az örömtűzek forrón fényesek:
Erdély testén új sebek vérzenek.

Kolozs, Biharban nóta száll a légbe
S a most született jókedvű bútt feled:
Gyászfelhők gyűlnek a Maros felett.

Gyimestől, Zágónig a magyár székely
Testvéri áldomását issza most,
De mért vágják ketté a kis Szamost?

Váradon, Kolozsvárt és az Ojtoz csúcsán
Pirosféherzőldet csókol az ég,
Tímösön meddig pirossárgakék?

Az uzsoi szoros s a Királyhágó
Régi testvéri módra újra egy,
De mit vétett a fogarasi hegy?

Könnyet gyantáz a retyezáti fenyves
És vérző szívvel felsikolt Arad:
A Tizenhárom pora rab maradt?

Jaj, jössz-e már te szabadtó óra,
Hogy felemelj, vagy mindent eltemess!
Igy kesereg a szomorú Temes.

És zsolttározna a határtól délre
Öserdők, folyók, várak, szorosok:
Népeink kinja golgotányi sok!

Nem éltet itt a fénylő napsugár se!
Éget a nappal, mar az éjszaka!
Es mind e gyásznak mi vagyunk oka?

... De hirtelen a felhők sötét nyergén
Hágókon, erdőkön, mezőkön, vizen
Előrohog szent László és izen:

„Figyeljete Brassó, Temesvár, Lugos!
Hallgasd az intést hű szolgám Arad:
Az új határ soká így nem marad!

Beszéljete Gyulafehérvár, Lippa
És nyugtasd híveid Karánsebes:
Szívük nem lesz már sokáig sebes!

Keleten két már az igazság napja
Nézzétek: Csík fölött pirkad az ég:
Magyar lesz a tordai hasadék.

Töröld le könnyed ottan-maradt népem,
A szenvedés mértéke im betelt!
Boldog, aki az éggel nem perelt!”

Mint villám hunyt el, szent királyunk fénye
A mén elvágta, rajta nagy ura
S csillageső esik városra, falura.

S a tűz az ottan élők szívét gyújtja,
A megkínzóttak ajkán utra kél:
Izent Szent László! Erdély újra él!

Olcsó magán és bérházak,

Eladó ingatlanát kérem bejelenteni!

Szilágyi Dezső-utca 3. - „Bafiso” cserépkályhalerakat

Telefon: 17-76.

házhelyek, szőlők és földbirtokok elköltözés miatt sürgősen eladó. — Minden eladó ingatlant nyilvántartok! Minden igényt kielégítek!

Horváth

ingatlaniroda

Telefon: 17-76

Keresztény szülők figyelmébe!

Iskolai tankönyveket és írószereket
olcsó árban beszerezhetik a
Nemzeti könyv- és papirkereskedésben
Krausz István Nagyvárad, Rákóczi-ut 9

Időszerű gazdasági útmutató

A visszatért országrészeknek az anyaország gazdasági
rendjébe való zökkenésmentes bekapcsolódása.

IV.

**A Közszállítási Szabályzatnak az odaité-
lés általános elveiről, a valószerűségről
(reálitás) és az olcsóságról szóló 17. §-a.**

(1) A 45. § értelmében figyelembe nem vehető
ajánlatok feltevével a többi ajánlatok közül a
legelőnyösebb ajánlat kiválasztását az odaitélést az
alábbi elvek szerint kell végezni:

(2) Mindenekelőtt annak a magyar honos vál-
lalkozónak ajánlatát kell figyelembe venni, aki a
közszállításnak hazai termékekből, magyar honos
munkaerők útján, pontos, kellő minőségben és a
szolgálat érdekeinek megfelelő teljesítésre feltehe-

Féltáru utazási kedvezmény az Országos Protestáns Napok alkalmából

Felutazás október 24-től kizárólag novem-
ber 5-ig. — Kedvezményes igazolvány az
IBUSZ-MAV hiv. menetjegyirodájában,
Mészáros-u. 2 szám alatt kapható.

tőleg a legalkalmasabb, akinek ajánlata valószerű
(reális) és viszonylag a legelőnyösebb, tehát a legelő-
nyösebb. Figyelemmel kell lenni az iparjogosuli-
ságra, az ajánlattevők megbízhatóságára, szakkép-
zettségére, gyakorlatára és felkészültségére és köz-
szállításokban való foglalkoztatottságára is. Meg
kell vizsgálni, vajjon a legelőnyösebb ajánlatot tett
vállalkozó nemcsak cégében, hanem üzletvitelében is
hazai vállalkozónak minősíthető-e.

(3) Szállításoknál azt az ajánlatot kell való-
szerűnek (reálisnak) tekinteni, amely a kérdéses
cikket a tényleges termelési költségek, a ...
szokásos és megokolt költség (regie) és a gazdasági
helyeztetéssel viszonyított haszontétel számbavételével
megállapított áron ajánlja.

(4) Munkálatoknál az ajánlat valószerűségét
(reálitását) ugyanígy kell elbírálni a különös figye-
lemmel kell lenni még arra is, hogy a valószerűség-

ben nem elég az ajánlat végösszegének az átlagos
számításoknál alkalmazni szokott egységár alapján
kiszámított árának megfelelő volta, hanem en-
kívül az összes egységáraknak is valószerűeknek és
a megadott munkabérekkel arányban kell lenniük.

(5) Nem felel meg az előbbiektől figyelembevétel-
lével a valószerűség (reálitás) követelményeinek
különösen az olyan ajánlat:

1. amelynek végösszege elfogadhatónak látezik
ugyan, egyes egységárai azonban akármilyen irány-
ban indokolatlan eltéréseket mutatnak;

2. amely ugyanazt az anyagot vagy munkát, az
ajánlat különböző helyein azonos feltételek mellett
különböző áron ajánlja;

3. amelynek adataiból arra lehet következtet-
ni, hogy az ajánlattevő tervváltoztatásokra, túl-
munkákra, felárra számít;

4. amely az egységárakat úgy csoportosítja,
hogy a munka megkezdése után minél előbb, mentől
nagyobb részletfizetések legyenek elérhetőek;

5. amelyből kitűnőleg az ajánlattevő munká-
sait az illető iparágban a munka végzésének helyén
szokásos vagy éppen a szakmabeli munkaadók és
munkások többsége által létesített és kormányható-
sággal jóváhagyott alapszabállyal működő szerveze-
tek által egyetértőleg megállapított és életbelépte-
tett munkaidőnél és bérnél rendszeresen hosszabb
idő és silányabb bér mellett foglalkoztatja.

(6) Az ismeretlen vagy olyan vállalkozókról,
akik már több, mint egy éve a megrendelő hivatal-
lal szerződéses viszonyban nem voltak — a közszál-
lítás értékének közlése mellett tájékoztatást kell
szerezni.

(7) A Szabályzat életbejuttatása után egy év
mulva az olyan vállalkozó felől, aki a Szabályzat
életbejuttatása óta már végzett legalább 1000 P ér-
téktű közszállítást, a kereskedelemügyi minisztertől
lehet felvilágosítást kérni. A felvilágosítás a 7. sz.
minta szerint készített kimutatások másolatainak
megküldésével történik.

(8) Ha kétséges, hogy valamely cikket vagy
munkát hazai vállalkozó készít, teljesít, készíthet,
vagy teljesíthet, előzetes tájékoztatásért kereskede-
lemügyi miniszterhez kell fordulni.

Házadómentesség. Tatarozási adókedvezmények

Léggóltalmi óvóhelyek adókedvezménye.

Magyarországon házadó alá tartoznak a lakó-
házak és más állandó jellegű épületek, ha falazatuk
a földben, vagy a földön nyugszik. Nem esnek ház-
adó alá a vizen úszó építmények (még ha állandó-
an a parthoz is vannak kötve), továbbá a sátrak,
a köztérenken vagy üres telkeken álló lakatlan vagy
lakásra nem is alkalmas, csak ideiglenes menedék-
helyül, vagy ideiglenes üzlethelyiségül szolgáló bód-
ék, kunyhók és ezekhez hasonló építmények.

Állandó házadó mentesség.

Törvényeink kétféle adómentességet ismernek:
állandót és ideigleneset. (Rendkívüli ideiglenes ház-
adómentesség.) *Állandóan mentesek* a házadó alól a
templomok, imaházak, kápolnák, a kolostorok azon
részei, amelyek kizárólag a rend tagjainak haszná-
latára szolgálnak; a lelkészeknek bérfizetés nélkül
átengedett lakóházak; a királyi udvar épületei, az
állami épületek; a városok és községek közigazga-
tási célra szolgáló, valamint a közalkalmazottaknak
természetbeni lakásul átengedett épületei; az egy-
házi hatóságok, a különböző kamarák és más tör-
vényrel szervezett közérdekű tevékenységet kifejtő

(pl. ipartestületek) épületeiben kizárólag hivatalos
célra szolgáló helyiségek: akadémiák, múzeumok,
közmuvelődési épületek (kulturházak), sportházak,
színházak, egyetemek és iskolák (ha nem vállalat-
szerűek), óvodák, végül a munkásság és polgárság
művelésére alakult egyesületek házainak kizárólag
az egyesület céljait szolgáló részei, de csak akkor,
ha az egyesület kizárólag tagdíjából tartja fenn
magát.

(Folytatjuk.)

HOTEL SZABÓ

BUDAPEST, IV. EGYETEM-UTCA 7.

Hotel Szabó a belváros középpontjában fekszik.
Szép, tiszta, világos szobák, minden modern kényelemmel.
(Központi fűtés, hideg-meleg folyóvíz, telefon, stb.)
Polgári szálló — polgári árak!

* A természetes „Ferenc József” keserűvíz
régóta kitűnően bevált haziszer megrögzött szék-
rekedésnél és annak mindenféle következmé-
nyeinek; biztos, enyhe és gyorsan ható hashajtó,
mely számos betegségnél az emésztést javítja és
az étvágyat fokozza. Kérdezze meg orvosát!

Egymilliókétsházazézer tanuló a francia katolikus iskolákban

Lyonból jelentik: A francia püspökök és
érsekek értekezletén, melyet a minap Lyonban
tartottak, monseigneur Richard, az értekezlet
előadója beszámolt az egyházi iskolák helyze-
téről. Alig néhány hónapja, hogy annyi esz-
tendei méltatlan megaláztatás után a francia
kormány eltörölte a katolikus egyházi oktatás
tilalmát. A tanítórendek ismét megkezdtek
működésüket: az ifjuság tódul az egyházi isko-
lákbá. Egymilliókétsházazézer gyermeket
tanítanak már ezek az iskolák, noha egyetlen
fillér hozzájárulást sem kapnak az államtól. A
püspöki értekezlet határozatba hozta, hogy fel-
iratban fogja kérni az államfőt: szubvencionál-
ja a nagy nehézségekkel küzdő tanító szerzetes-
rendeket.

„TURUL”

kereskedelmi iroda
és szállítási vállalat

Nagyvárad, Szent László-tér 5 szám

Távbeszélő: 1201

Vállal helyi és az ország minden ré-
szébe teheráru fuvarozást és költöz-
tetést.

Vállal továbbá gyári képviselőket.

Megegyezés készül Japán és Kína között

Tokióból jelentik: Feltűnő jelentést közöl a
North China Daily News című lap Pekingből.
Eszereint Japán hajlandó megegyezésre jutni a
csungkingi kormánnyal. Japán ugyanis a ta-
paszlatatok alapján rájött arra, hogy ezidőse-
rint eredményesebben tudna terjeszkedni dél
felé, mint Kínában, ahol Csangkajsek ellenállá-
sába ütközik.

A japán megegyezés feltételei hír szerint a
következők: A Jangce-folyó deltáját semleges-
sítsék és az öt északkeleti tartományt kínai
fennhatóság alatt, de Japán gazdasági ellenör-
zés mellett autonóm-állammá egyesítsék. Kíná-
nak ezenkívül el kell ismernie Mandzsu-
kuót.

A hírt kellő óvatossággal kell fogadnunk,
mivel az említett lap a japánok északkeleti sző-
csőve, nincs kizárva tehát, hogy kísérleti bal-
lonról van szó. Ez a japán ajánlat annyit je-
lentene, hogy Kínával kapcsolatban helyre-
állna az 1937. év előtti status, vagyis Japán
visszaadná Csangkajseknek azokat a területe-
ket, amelyeket Japán 1937 óta megszerzett.

A nagyváradai mozzókép- színházak műsor:

DORIAN: KÉT LÁNY AZ UTCÁN.
APOLLO: JÖJJÖN ELSEJEN.
BELVÁROSI: VARIÉTÉ CSILLAGA.

Uj élettereket a magyar fiataloknak

A szatmármegyei bányavidéki gyümölcsstermés feldolgozásának és értékesítésének jobb megszervezése

Schmidt László ehedi plébános két héttel ezelőtt irt cikke (Csodavárók) sok fiatal magyarban keltette fel a jövő elhelyezkedés gazdasági irányu lehetőségeinek a gondolatát. A kérdést Schultz György nagybányai főiskolás Szatmár megye gyümölcsstermő vidékeinek a szempontjából részletesen kifejti. Hozzászólását közérdeke miatt az alábbiakban közöljük.

A trianoni határ összeomlott sokára, de még mindig nem késő ahhoz, hogy e börtönfalak között szenvedő, tehetetlenségre kárthatott, ámbár állandóan reménykedő ifjú magyar nemzedéknek háklyóba kötött akaraterejét teljesen össze ne törje s mint számkivetetteket a jövő iránti önmagunkban való viaskodás teljesen el ne emésze.

A csodálatos fordulat, mely 22 éves tehetetlenség után meghozta részünkre egy csepp véráldozat nélkül a felszabadulást, a történelem lapjaira tartozik, de a letűnt gyászos korszak, mely a magyar ifjuság egy negyedszázad alatt életrehevített tömegét meg nem érdemelt életpályára, vagy éppen derékban ketté tört karré vezető, nem esoda, ha csodaváróknak tünteti fel az állást keresők nagy tömegét.

Schmidt László „csodaváróknak” küldött üzenete ma tehát mindannyiunkat érdekel s talán sokat közölnünk érintve talál, de azért meg nem sértődünk, sőt ellenkezőleg, várunk minél több, más, praktikusabb üzenetet is.

Ma nincsenek csodák, sőt a sültgalamb is a mese birodalmába tartozik s ezen oknál fogva nem is csodákat várunk, hanem munkaalkalmat, jobb életlehetőséget és főleg életteret.

Keserű tapasztalatainkat, melyeket 22 éven át tartó hiábavaló küzdelemben szereztünk, lehet, hogy az idő emlékeztünkben lassan a homály fátylával borítja, de az abból leszűrt tanulságokat véssük jól szívünkbe.

Tegyük szívügyünké, hogy keresztény magyar embernek nemcsak jó vitéznek, lelkiismeretes hivatalnoknak, avagy kihasznált munkásnak lehet lenni, hanem az ország gazdasági életének minden ágában járatosnak, otthonosnak és elhivatottnak kell érezze magát. Nem szabad idegenkednünk a tisztas ipartól és a becsületes kereskedelmi szellemről. Különösen ez utóbbi fogalom tévesen forog köztudatunkban. Bárha a történelem kiemel nagy kereskedőnépeket, mint a föníciaiak, görögök, óriások, vagy ha éppen meg is nyugszunk azon ítéletben, hogy manapság is a kereskedelem csak arra született, abban felnőtt, kiválasztott népnek való, akkor sem jelenti azt, hogy keresztény embernek ez a foglalkozás nem való, avagy, ha hozzá nyúl, általa okvetlen tönkre megy. Éppen ezen elképzelés miatt és hogy a kereskedelem mindaddig keresztény magyar ember előtt tabu volt, mi erdélyiek különösen ráeszméltünk arra, hogy a fojtó szorítmány miatt és hogy a kereskedelem mindaddig keresztény magyar kereskedőink hiánya miatt kellett szenvedjünk.

Földműves magyar gazdáinkat idegenek tar-

tották kezükben, mikor a terményárakat kedvük szerint diktálták.

Gazdálkodóink gyümölcsstermésének értékesítése attól függött, hogy megjelennek-e a konstanci, vagy helybeli nem keresztény magyar exportáló cég ügynökei falvainkban, hogy a termést leelőlegezzék, mert egyébként gazdálkodóinknak a károsodástól kellett rettegni. Nem beszélünk a rejtett károsodásról, melynek megfelelő hasznát a dívatos láncereskedelem ügynökei minden különösebb munka nélkül, csak levél vagy telefon útján élvezték, gazdálkodóink rovására. Nem beszélünk ezen üzletág machinációjáról, sem a mesterségesen lenyomott árákról, melyek a köztudatban csak mint piachiány, vagy vagonhiány nyertek igazolt létjogosultságot.

Nem állítom azt sem, hogy keresztény embernek az üdvösség elnyeréséhez a kalmárkodás feltétlen szükséges eszköze, de megköveteli a magyar gazdátársadalom, hogy érdeke a kiaknázással szemben védve legyen s erre meg is van a lehetőség.

Az Erdélyi Lapok, majd később a Magyar Lapok hasábjain sokan és sokszor irtak nekünk eme gazdasági életünkbe vágó fontos kérdéssel. Mindig figyelemmel olvastam és tanulmányoztam ezen ügykörbe tartozó fejtegetéseket, de a gondolat megvalósítása eddig már csak a kezdeményezési állapotban is az irredenta vád rabláncára volt ítéltve.

Teljesen igaza volt a Magyar Lapok cikkirő-

Nagyváradon létesítendő fióküzletünk vezetésére
Bőr kesztyű eladásban teljesen jártas
óvadékképes keresztény urinót keresünk
Arcképes **HAMERLI J.**
ajánlatos **Kesztyűgyár Pécs** címre küldendő

jának, amikor az ukrán falusi gazdasági értékesítő szövetkezeteket mintakép gyanánt állította.

Nkünk eddig erre gondolni sem lehetett, mert ily nagy feladatra és jövőre váró szövetkezet megalapításához mozgalomra, szervezkedésre van szükség. (Még most is félelemmel írom le e szavakat, hát akkor ugyan ki mert volna csak három hónappal ezelőtt is szervezkedni vagy mozgolódni?)

Speciálisan csak általam ismert Szatmármegye gyümölcsstermő vidékéről beszélünk. Vidékünkön hány magyar ember próbálhatta volna meg a román impérium alatt, hogy gyümölcsértékesítő szövetkezet megvalósítására törekedjen s e célból szervezkedjen, mozgalmat indítson s végül a kolozsvári fellegráiban elmelkedjen arról, hogy ki ellen véthetett, amikor a termelő gazda, helyesebben kisgazda-társadalom védelmének érdekében a gyümölcs és termény értékesítésének magasabb színvonalúért küzdve, egyttal mindenkorri államhatalom gazdaságát is növelte volna a dolog természeténél fogva. Gondoljunk csak vissza, hogy mily ártatlanul szenvedett volna bárki, ha ettől a gondolatától egy idegen érdeksoport, vagy virágzó láncereskedelem egy igénytelen ügynöke az érdekeltek piac feletti hegemoniájának megvédésére a szövetkezeti mozgalmat alaptalan feljelentéssel elgáncsolta volna.

Kérdés az, hogy most, amikor a magyar nemzetgazdaság érdekében alakulhatnak és tudomásom szerint már alakult is e most hazatért részen gyümölcsértékesítő részvénytársaság, van-e létjogosultsága a szövetkezeti gondolatnak?

Egy ilyen feltett kérdésre máj kaptam is egy nem hivatalos, de érdekelt egyéntől választ: 1. már elkésett, 2. halva született gondolat.

Elkéstem, mert már alakult egy ily részvénytársaság. Nagyon helyes és vártuk is, hogy a piac ezen terén magyar érdekeltségű részvénytársaság alakuljon, megyei nagytekinély, emberekből, de ez még mindig csak egy társaság; jöhetnek jó azonban a megye területén számtalan idegen érdekeltségű társaságok és egyéni exportcégek működtek.

Polgár Pensió

minden comfort.

Diéta.

Budapest, IV.
Petőfi Sándor-utca 6.
Telefon.

Halva születet gondolat, mert nagy tőke kell hozzá és ha a szövetkezet megalakul a Hangya „felfalja” és egy vidéki szövetkezet vezetője csak a központ 150 Pengős tisztviselőjévé válhatna, azonban erről is lehetne még sokat beszélgetni, mert nem a legutolsó kenyér.

Következésképpen tehát az a kérdés, hogy szükség van-e Erdélyben ily gyümölcsértékesítő, vagy más termék-értékesítő szövetkezetek megalapítására.

Véleményem szerint nem most, de legalább 25—30 év előtt nagy szükség lett volna, mert ily szövetkezet keretein belül az erdélyi magyar kisgazda-társadalom nemcsak, hogy nem hagyta volna magát kihasználtatni, hanem a szövetkezetek erős támaszpontjai lettek volna az összmagyaroknak, a magyar iparosoknak, munkanélkülieknek, de különösképpen nagy szerepet tölthettek volna be az életpályájuk kezdetén derékba tört magyar intellektuelek és az állás nélküli volt kisebbségi tisztviselők elhelyezkedésének lehetőségét nyújtása által.

Tény ez, mely legjobban kiderül azon kérelmek tömegéből, melyekből különböző közép és főiskolai végzettséggel rendelkező ifjak a katonai parancsnokságokhoz hivatalnok, tisztviselői stb. állásokért kérvényostromot zúdítottak, kikhez — kérvényük elintézését várva — szól a „csodaváróknak” címzett üzenet.

Különösen szükség van a Szatmármegyei Gyümölcsértékesítő Szövetkezet megalapítására egy székhellyel valamelyik központban és a következő fiókok, vagy telepekkel:

Felsőbánya, mely ezidő szerint teljesen leszenyvedett, falusi nivóra süllyedt, semmi nemű ipari vagy gyári üzemmel nem rendelkező s mint római katolikus templomán látható, régi időkben gazdag, tehát jobb sorsra érdemes város; egyébként egy nagy gyümölcsstermő vidék központja, nyugalmas vasúti állomással, ahol a szövetkezet keretén belül különböző gyümölcsfeldolgozó, konzerváló (aeszáló, főző, pároló) üzemeket is lehetne létesíteni, melyek lerongyolódott, nagy családú, tisztá keresztény magyar bányász nép kereset nélküli leányainak is tisztességes megélhetést és gazdasági fellendülést nyújtana.

Nagysomkút, Misztótfalu és Avasújfalu a hozzájuk tartozó gyümölcskörzetekkel, mely községeknek mind van tárolásra és szállításra alkalmas vasúti állomása.

A tervek leírása és kiszélesítése már nem e cikk keretében tartozik. A „csodaváróknak” címzett üzenetre válaszolunk csak e cikk által csupán annyit, hogy legtöbb kérelmező életteret vár és munkát vállal nagyon szívesen, de lehető legelső sorban, mert nehéz tél előtt állunk. Tehát nem esodákat, hanem új életteret és e téren irányítást, útmutatást, s mivel legnagyobb részt nyitástelen, föld nélküli Jánosok vagyunk, felkarolást várunk.

Schultz György
Nagybánya.

Alapítva: 1836 — Centenárium: 1936

Kossuch János

Budapest IX. Vamház körút 5. Telefon 387-141
Üveg-, porcellán- és tűzállóedények, Dísztárgyak, üveg- és porcellánkészletek. Ajkai üveggyárának budapesti fiókerakata.
Védjegy: „Magyar Kristály”. ABC tag

**Pesti Magyar
Kereskedelmi Bank**

Nagyváradon Fiókja

Alapított 1841-ben
kelt királyi szabadalomlevéllel.

Alaptőke és tartalékalapok
64,100.000 pengő

Foglalkozik a banküzlet minden ágával.
Minden ügyben készséggel ad szak-
szerű felvilágosítást.

Sürgőnycím: COMMERZ. Telefonszám 10-31

Budapesti bevásárlási források:

**Elegáns fiúk
ruhásboltja
EDELMA**

Budapest
Kamer Mayer Károly-utca 2

Legrégibb és megbízható-
nak elismert gyermekruha-
üzlet

**Becker
Károly**

Budapest, IV. Váci-u. 2.
Alapítva: 1840
Telefonszám: 182-749

Bel és külföldi írószerek, ké-
peslevelezőlapok, falvédő, szék-
rénypapír, papírszönyeg, kara-
csónyfadíszek, kosárok és zseb-
napitáras, iskolaszerek és min-
denemű papíráruk stb. leg-
olcsóbb nagybani beszerzési
forrása:

Neumann Márton
Modern Képeslevelezőlapkiadó
Papír és írószerek kft.
Budapest VII. Klauzál-tér 13
Telefon 227-652

**Zobel
HARISNYA**

BUDAPEST
IV. Petőfi Sándor-u. 2. átjáróban.
Telefon 386-813.
VI. Teréz-körút 34. Dessowfy-utca
sarkok. — Telefon 327-968

SMART
PERFUMERY
illatszer és
kozmetikai
különleges-
ségek
BUDAPEST,
Bécsi-utca 9

SZINHAZ

**A Budapesti Színészek Erdélyi
Együttesének első vendég-
játéka Nagyváradon**

Nagyvárad. Saját tud. A Budapesti Színészek Erdélyi Együttesének első vendégjátéka komoly művészi élményt jelentett mindazok számára, akik az „Abbé” című színmű péntek esti előadását végignézték. Sajnos, a közönség hiányzott a színházból s főként az a magyar közönség hiányzott, amelynek most meg kellett volna töltenie a párhelyokat és a földszint első széksorait... A közönséget természetesen nem lehet kötéllal fogni a szórakozáshoz s ha ennek a közönségnek nem jelent kultúr-szükségletet egy komoly, értékes és színvona-

SEMLER J.

m. kir. udvari szállító

Szövet és selyemkülönlegességek
Budapest, V. Deák Ferenc-utca 12
Alapítva 1850-ben

Heller Frigyes

Női kalap. Szabott árak!
Budapest VII., Csányi-utca 12 szám. Tel. 145, 645
Nagyban és kicsinyben

Hősi emlékművet és ország- zászlót avatott Csikmenaság székely község

Csikszereda. Saját tud. Bensőséges, felejthetetlenül szép ünnepe volt a 2200 szentista, katolikus székelyt számláló alcisiki községnek. Hősi emlékművet és országzászlót avatott egyszerre. Az emlékművet Szervátius Jenő, a neves szobrászművész készítette a Nagy Imre festőművész által adományozott hatalmas termésköböl. A két méternél magasabb hősi emlékmű, amelyen a kővetkező felírás olvasható: „1914—1918—1940. Meghaltam hazámért, lelkemet gyötörték, nem volt nyugovásom” — a csatatéren elesett és az Eggek Uránál jelentkező magyar katonák alakját tünteti fel, maradéktalan művészettel. Az emlékművet, melyen 89 elesett hős neve van megörökítve, az Árpád-korabeli katolikus templom előtti téren állították fel és ugyanoda, 30 méteres fenyőoszlopokra húzták fel az országzászlót. Az ünnepségen résztvevő vitéz Horváth József tábornok, megyei

„Hol lakjunk, hol szórakozzunk“ Budapest

A budai

SZEIFFERT

Kávéházban a legjobb magyar
nótaénekes

Orbán Sándor énekel
Cigányzene. Melegkonyha.

Belvárosi Cafe

Restaurant és bár

a belváros központjában politikai és
közgazdasági nagyságok törzskávé-
háza. **A bárban Szabó Kálmán**

európai hírű jazztrója.
BUDAPEST, Apolló-ter Klotild palota

Hangli söröző,

erdélyi ételkülönlegességek

Hangli Kioszkban

szórakoztató műsor. Rácz Vali
felléptével.

Budapest, Vigadó-tér

faszínházi előadás, akkor fájó szívvel és szomorú lélekkel bár, de bele kell törődnünk a változhatatlamba. — becsukjuk a színház kapuit...

A színészeket azonban, csodálatosképpen, nem ábrándította ki az üres nézőtér s művészetük legjavát adták. Történelmi egységes, drámai feszültségű előadásban hozták színre az Abbé című színművet. Pioux abbé, plébános szerepét Harsányi Rezső alakította azzal a lélekemerkolói erővel, amely

Fórum pensió Károly-körút
21 szám

A Városházával szemben

Telefon 226-818

**Legmodernebbül berendezett, hideg-
mele vízzel ellátott uri otthon**

művészegyenlőségét jellemzi. Mellette Szőregy Gyula, Szende Mária, Toronyi Imre, Boray Lajos, Keresztény Mária, Laczkó Aranka, Gazdy Aranka, Hangay Márta és Sármágy Miklós vált ki éles profillal és alakítóképeséggel a nagyszámú együttesből.

A rendezés kifogástalan munkáját Sármágy Miklós végezte.

A Budapesti Színészek Erdélyi Együttese
nagyváradi vendégjátékának műsora:

Szombat este 9 órakor: **Frontharcosok**. Vitéz
Somogyváry Gyula drámája.

Vasárnap délután 5 órakor: **Abbé**.

Vasárnap este 9 órakor: **Frontharcosok**.

Hétfő este 8 órakor: **Kitagadottak**. Vitéz So-

moggyváry Gyula drámája.

Kedd este 8 órakor: **Kitagadottak**.

„Gyula diák“ a Szigligeti színházban

Ma este ünnepe lesz a nagymúltú várad színházának. Mint ismeretes, ekkor mutatják be vitéz Somogyváry Gyula — a közismert és közkedvelt Gyula diák — drámáját, a **Frontharcosok-ot**. Értésülésünk szerint az előadásban Gyula diák személyesen is megjelenik s beszédet mond. Nagyvárad magyarsága, mely eddig csak rádión keresztül hallgathatta vitéz Somogyváry Gyula meleg, szívekig hatoló hangját, testvért, vigasztaló szavait, bizonyára örömmel veszi tudomásul, hogy végre szemtől-szemben láthatja és közvetlen közletről hallgathatja a közkedvelt és népszerű — Gyula diákot.

Mészáros Béla kapta meg a szatmári színház igazgatóságát. Szatmárnémetiből jelentik: A szatmárnémeti színház igazgatóságát Mészáros Béla, a kitűnő drámai színész kapta meg, aki a tavalyi szezonban az aradi színházba varázsolt a vizsza annak régi fénykorát. A szatmári színház mindég híres volt jó társulatáról s most Mészáros Bélára vár az a feladat, hogy a szamospart városban ismét kulturhajlékot teremtsen a színházból. Mészáros Béla már megkezdte szervezkedését. A társulat élén természetesen M. Erényi Böske áll, aki kiforrott művészettel került most vissza arra a színpadra, ahonnan — nem is olyan régen — kezdő színésznő korában elindult hatalmas pályájára.

katonai parancsnok, Rábay tábornok, a járási katonai parancsnok, Nagy Imre festőművész, Szervátius Jenő, az emlékmű készítője, több polgári, egyházi és katonai előkelőség. Incze Domokos alcisiki főesperes mondott tábort szentmisét, mely után Bakó Gábor, a község művelődési plébánosa mondott beszédet. Megrázó szavakkal mutatott rá a hősök emberföltötti teljesítményére, amikor legdrágábbat: életüket adták a hazáért. Következett a szobor megáldása, melyet ugyancsak Incze főesperes végzett. A főesperes pár szóval átadta a leleplezett emlékművet és országzászlót a lakosságnak, mely után a honvédség nevében — mely diszszázzaddal és katonazenekarral adta meg az ünnepség fényét, — Rábay tábornok, a tűzharcosok nevében Bándy László koszoruzták meg az emlékszobrot. Utána Adorján László kántortanító vezényletével alkalmi dalokat adott elő a községi vegyeskar. Csedő Panni megható szavalata után Antal Áron főgimnáziumi tanár mondotta el üdvözlő beszédét, mely valóságos történelmi tanulmány és a székely hősiesség és vitézség himnusza volt. A Magyar Párt helyi lelkes, bátor elnöke tartotta. Beszédét, mely egy törhetetlenül kitartó, küzdelmekben megacélosodott lélek hálaadása volt a felszabadulásért, megkönnyezte a lakosság. Disz-felvonulás, majd ósrégi székely szokások bemutatása és közös ebéd zárta be a község életében páratlanul megható és szép ünnepséget.

LANA R.T.

nagykereskedés

Budapest, Deák Ferenc-utca 16

Belföldi és külföldi férfi- és női
gyapjuszövetek és bélésárak
nagy választékban

DORIAN Filmszínház

A legművészebb magyar film:

Csak 16 éven felülieknek
engedélyezve

A vasárnap délelőtti matiné, valamint a 5 órás előadás ócsó helyvarakai

Két lány az utcán

Szereplők: Tasnády Fekete Mária, Bördy Bella, Vaszari Piri,
Csontos Gyula, Aitay Andor Legújabb vitághiradok

Merano szálloda

BUDAPEST IV., Bécsi-utca 2.

Központi fűtés. Hideg-meleg folyóvíz.
Pensiórendszer. Igen mérsékelt
árak. Olcsó havi bérlet.

**A legkellemesebb családi
ház a Belváros szívében**

Erdély gazdasági feladatai

A felszabadult Erdélyt a kivonuló románok — készletek tekintetében — mostoha viszonyok közt adták át. Ezt a helyzetet súlyosbítja az is, hogy az ideai gazdasági esztendő igen szűkös terméskilátással kecsegtet. A bécsi döntés után a hozzánk eső terület vasúthálózata is olyan, hogy a Székelyföldre közvetlen összeköttetés nem vezet. Így ennek elsősorban való ellátása kettőzött fontossággal bír. A felszabadult részek gazdasági életét az is hátrányosan befolyásolja, hogy a visszacsatolt részek gazdasági kapcsolatai 20 éven át Románia felé irányultak és ezt a piacát most, az új határmegvonással elvesztette.

Számolhatunk tehát az erdélyi fatermelés értékesítésének nehézségeivel, jóllehet a Székelyföld lakosságának legnagyobb része ebből él. Így kereseti lehetősége a kiépülő Szeretfalva—Déda-i vasútvonal elkészültéig átmeneti zökkenőket fog mutatni, melyeknek leküzdésé-

Villamos világítás falun

Az eddigi világító anyagoknál olcsóbb, mert tiszta és nem rongja a lakás levegőjét és kényelmes
Részletes felvilágosítást díjtalanul küldünk

re a kormányzat minden lehetőséget elkövet. Annál nagyobb súlyt kell vetni a vidék közellátására.

A közellátás feladatai közé tartozik az ideai termés kicséplésének végrehajtásához szükséges üzemanyag biztosítása.

Enélkül még az ideai termés sem kerülhetne a fogyasztóhoz. Erre azért is szükség van, mert Erdély ipara a román olcsó nyersolajárak miatt fa és szén tüzelési rendszer helyett inkább olajtüzelésre van berendezve. Az üzemanyagban mutatkozó szükségletek biztosításáról, a katonai közigazgatás keretében, az iparügyi minisztérium gondoskodik olyképpen, hogy Erdély területén 8 polgári üzemanyag-elosztó állomást (distribútiát) állított fel. Az állomásokat személyzettel is ellátta. Az anyag-elosztó állomás juttatja el az anyaországból a 8 erdélyi tároló helyre szükséges üzemanyagot is, hogy aztán a katonai közigazgatás ellenőrzésével és irányításával a kicsiben árusítókhöz is eljuthasson. Mint első szükséglet fedezésére szolgáló mennyiséget útbainditottak már minden egyes elosztóállomásra 15—15 vagon üzemanyagot. Nevezetesen: 6 vagon kőolajat, 3 vagon motalkót, 3 vagon gázolajat, 1 vagon festett kőolajat és 2 vagon festett nyersolajat, ezenfelül 4—4000 kilogramm kenőolajat. Az elosztó állomások helyei: Kolozsvár, Nagybánya, Szatmárnémeti, Dés, Zilah, Nagyvárad, Marosvásárhely, Sepsiszentgyörgy. A benzin- és olajárak azonosak az anyaországbeli árakkal.

Erdély vetőmag szükséglete már eddig is biztosítva van. A földművelésügyi kormányzat e mennyiséget részint a mai napig Erdélybe szállított 450 vagon vetőmaggal, részint Marosvásárhelyen felvásárolt újabb vetőmag mennyiséggel fedezte.

A mi falunk

Irta:
P. Treián Leonárd

Mikor fölkel a nap, csudálatos világosság árad a mi falunkra. A Bekecsről jön. A Nydrád vize visszatükrözi a fényt és ragyogást. Üzenetet visz a nagy hegyek gerincére és a magasságok ormán megpihen minden gondolat. A bekecsi várból, mint hajdan, elindulnak a fürgelábú hírnökök. Ezek is hírt hoznak régi dicsőségről. Mikor még kebelén ölelgethette a Bekecs Ösmarosszék minden vagját és óhajlását.

A mi falunk ma is a Bekecs ölében pihen. Szíve verését hallgatja. Azért olyan gazdag, még ha a szegénység drága kenyerezen él is.

Az emberek újjászülettek. Az öregeknek állandóan könnyharmatos a szeme, az ifjabb nemzedék pirosrózsás arccal, égő szemekkel szalad a dolga után. Találkoztam az egyik okos emberrel, akinek mindig van valami mondánivalója.

— Isten áldja meg Tamásbácsi, hogy van, mit szól az új világhoz...

— Az Isten rednktekte. Nagy csudadolog történt rajtunk. Sokak imádságát, keserű könnyhullatását hallgatta meg az Ur. Immáron Szent István király uralkodik rajtunk...

Pillanatok alatt nemesak Tamásbácsi volt vélem, hanem mások is. Asszonyok, leányok, legénykék, férfiak, öregek, már úgy, ahogyan magától eredt a dolog. A mi falunkban az emberek jók és közvetlenek, kitarják a lelkiüket amikor kell.

A toronyban már szivárványos nemzeti lobogó lengett. Ott fodrozódott a reggeli szeptemberi szélben. Áhítással nézett föl reá minden ember és keresztet vetett magára.

— Emberek, imádkozzatok, mert az Isten nagyon jó hozzánk... ismét magyarok vagyunk!

Igy járta be a falu utcáit az egyik tekintélyes székely. A hangulat és a lélek öröme állt az arcára. Nagy ünnep következett el mindenkinek, még a napszámoknak is. A munka minden eszköze némán hallgatott, mert a vasárnapok rezgő napsugárnyelve tündökölt a jegyenék fölött és az őszi szántás göröngyein. Most nem dolgozott senki, csak a lélek élte a rendkívüli események ünnepélyességét.

Most láttam igazán, hogy milyen a székely falu lelke. Ez a nyáradmenti nép ragaszkodik az ősiségéhez. Egyszerű, szegény, de az ősnagyapja is kincseket gyűjtött erdősegeiben. Szenet égetett és a fekete gyémánt tüzes ragyogásával töltötte

meg otthonát, faluját és gyermekeinek lelkét.

Az utóbbi esztendő kétiségei és sanyarúságai között az anyák álltak őrt az anyanyelv erős bástyafokán és az otthon kapujában. A férfi azért nem törődött sokat a gyermekkel, mert tudta, hogy az asszonynak nagyon lelkében él a kérdés és közel van a szívéhez az iskola. A hatalom állami iskolát létesített. Különböző ürügyek alatt kényszerítették bele idegen szóra a gyermekeket. Szép szóval és erőszakkal, büntetéssel és végrehajtással, zálogolással és jeltelgességgel, de minden esetben az anyák hősiessége győzött az erőszak fölött. Pedig feje alól elvitték a párnát és gyermekei meleg takaróját, éléskamrájából a lisztet, pajtájából a malacot: minden hiábavaló volt, mert Mikházán az állami iskola üresen maradt. Az anyák hősiessége mentette meg a magyar szót.

Nem csoda ha az út porában seregestől, könnyezve és imádkozva térdeltek az emberek, mikor a község házára valaki kintűzte a magyar nemzeti lobogót. Zokogtak és imádkoztak...

Mikor híre jött, hogy vasárnap délután Régen felől vonul be Remetére a honvédség, ötletes elhatározás született meg a falu népében. Jól van, elmennek ők Remetére is, de előbb kivonulnak az alsőkőhéri hegyre és ott várják be a honvédeket. Vasárnap délután mintha kihalt lett volna a mi falunk. Minden ember, még a legapróbb gyermek is ott volt a köhéri hegyoldalon az országot mellett. A honvédek pedig jöttek. Kerékpáros osztag volt az előrs. Még eddig nem voltak tiszta színmagyar vidéken. Mikor meglátták a tömeget, megrökönyödtek. Meg is kérdezték őket:

— És ti mind magyarok vagytok?

— Nincs más közöttünk, csak magyar.

Rövid volt a felelet. De annál meghatóbb az örömkönnök drja, a viharos zokogás, mely elhallgattatta az éljenzés diadalmos harsogását. A katonák is ártak meghatottságukban. Azután tánc következett a mikházi magyarruhás leányokkal.

A székelyek közül elsőnek a mi falunk népe köszöntötte a magyar honvédeket...

Pünkösdkor is a mikházi kereszt az első a somojói Szűzanyánál. Ugy gyülekeznek, mint a bekecsi táborba. Dobok pergetése, diadalmos énekszó mint mennyei kórus harsónája a jellegzetes vonásuk. Száz közül is jól lehet őket ismerni. Ilyen a mi falunk.

ERDÉLYI BANK R. T.

Kolozsvár

a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank,
Budapest leányintézete

Fiókok:

Marosvásárhely, Nagyvárad, Szatmárnémeti

Alapított az 1894. évben

Foglalkozik a

Banküzlet | **Betéteket**

minden ágával

a legjobban gyümölcsöztet

Kölcsönöket

a legjutányosabban folyósít

Import-Export

ügyleteket finanszíroz

Vásároljunk a BAROSS SZÖVETSÉG tagjainál:

<p>Bodnár szücs Bundák, rókák. alaki- tások modell szerint Budapest IV., Pártst.-u. 2 Telefon: 181-317</p>	<p>Fáth harisnya, kesztyű BUDAPEST, IV. Ferenciek tere 2. sz.</p>	<p>Sport és ruházat Wiva SPORT BUDAPEST IV. Türr-utca 7</p>	<p>Vászon, fehér- nemű, kelengye Mössmer cégnél IV., Váci-utca 1.</p>	<p>Weisz Frigyes kegytárgyüzlete Budapest, IV. Feren- ciek-tere 3-4 Egyházi szobrok. Kelyhek. Szentképek.</p>	<p>Bundát szőrmét POREMA szücsstől BUDAPEST IV. Károly-körút 28. Telefon</p>
<p>Bundák, ezüstrokák Nagy választék! Olcsó árak! Katzer Árpád szücsmester, udv. szállító BUDAPEST VI. Nagymező-utca 25</p>	<p>Kappel Író gép Geha Sokszorosító gép vezérképvisellete Ifj. Horváth László BUDAPEST VII. Wesselényi-utca 49</p>	<p>Zászlók OBERBAUER A. utóda Magyarország legrégebb templomberendező és zász- lókészítő vállalatánál BUDAPEST IV., Váci-utca 41 Alapítási év 1868. Telefon: 18-33-44, 18-36-41</p>	<p>RADNICS ALAJOS Asztalos, butorkereskedő Budapest VI., Király u. 84 Üzem: IX. Knézits-u. 1. Telefon: 222-767 Saját készítmény: Modern kony- habutorok, előszoba- és hall- berendezés, kárpitosaru, reka- mier, sezlon, matrac, cseléd- szoba butor. — Nagy választék! Olcsó árak! Kedvező fizetési feltételek!</p>	<p>Novák nőikalap üzlet árban, minőségben, izlésben vezet. BUDAPEST Rákóczi-ut 1.</p>	
<p>Háló, ebédlők, kom- binált szobák, fizetési kedvezményrel Bertalanné keresztény butorszalonban Vidékre árajánlatot küld BUDAPEST Rákóczi-ut 82. I.</p>	<p>Az Erdélyi hölgy- közönséget szeretettel várja Zsubori Nelly ruhaszalonja Budapest, IV. Bécsi-u. 5</p>	<p>Honvédelmi és állami alakulatok, valamint egyéb közüetek és üzemek állandó szál- lítója Dán Adrián festéknagykereskedő cég BUDAPEST VIII. József körút 16. Telefon 131-259</p>	<p>Nyeste Mihály aranykoszorús cipész mester Budapest IV., Duna-u. 6 (Váci-utca sarok. Klotild palota). Cipő különleges- ségek, vadász, tiszti csiz- mák. Ortopéd cipőket a legjobb kivitelben készít beteg és fájos lábakra. Telefon: 180-147</p>	<p>Hoepfnerne és Társa Budapest IV., Haris-köz 2 függönyanyagok, butorcretonok, butorszövedetek, csipkék, fáttyolok, női divatekkek Telefon: 187-308 Postatakarékpénztári csekk számlaszama: 12.465.</p>	

A szépítő ipar pangása

Panaszkodnak a nagyváradai hölgyfodrászok, szépítők, körömápolók, hogy pang az iparuk. A román hölgyek eltávoztak, a zsidó nők — megriadtan és megszeppenve — visszavonultak, alig-alig van szükségük a szépítő iparra. Igen, a zsidók tartózkodnak a nyilvános megjelenéstől: nem járnak színházba; a zsidó klubok és szórakozóhelyek egy része felszámolás alatt áll, a még megmaradtak is többé-kevésbé nélkülözök megszokott hölgyvendégeiket, akik addig egész nap különböző szalonokban és szépítő helyeken ápolatták magukat, hogy este kellőképpen kikészítve ülhessenek bridsz-asztalaik mellé. Általában az egész vonalon lankad a fényűzés, amit a románok és a választott nép asszonyai és leányai oly hivalkodóan fejtettek ki s ezzel válságba kerültek azok az iparágak, amelyek ennek a fényűzésnek a kiszolgálására természetellenes arányokban épültek fel.

Válságba kerültek, mert az eltávozott román és az elkézdvetlenedett s családi köreikbe duzzogva visszavonult zsidó nők pótlására nem jelentkeznek a szépítő műhelyekben a magyar leányok és asszonyok.

Egyelőre nincs is erre kilátás. A helyőrség még nem végleges; a tisztok családjai még nem érkeztek meg; a vármegye, a bíróságok hivatalnokai kara jórésben még nem foglalta el a helyét; a vasút és a posta végleges megszervezése is bizonyára hosszabb időt fog még igénybe venni s azok a hölgyek, akik mint a még betöltésre váró hivatalok várományosainak családtagjai szóba jöhetnek a fényűzés szempontjából, részben még nincsenek itt, részben még sehol sincsenek, talán csak ezután lépteti ki őket a szerény háziállatállományból egy most kinevezendő vagy előléptetendő magyar legényember választása...

De, azt hisszük, ha valamennyien együtt lesznek is azok a magyar hölgyek, akik magasabb élet-színvonalon mozognak majd s ha el is következik az a boldog korszak, amikor a helyi magyar társadalom anyagi megerősödésével a törzsköös nagyváradai magyar leányok és asszonyok is feljebb

jutnak az életformák lépcsőfokán és megközelítik azt a színvonalat, amelyen fényűzés kifejtésére bizonyos lehetőségek nyílnak, — akkor sem fogják túlságosan jellendíteni a szépítő ipart.

Máris megállapítható ugyanis, hogy a felszabadító hadsereggel új szellem köszöntött be hozzánk, amely úgy erkölcsi, mint pedig szociális téren úgynevezett átállítást tesz szükségessé és ezeket az átállítástokat, sajnos, meg fogja sínlyeni a szépítő ipar.

Ennek bizonyítására csak egy körülményt említnék fel. A bevonulás óta számos esetben jelentek meg katonatisztek szerkesztőségünkben és arra kértek bennünket, hívjuk fel a nagyváradai hölgytársá-

FERENCJÓZSEF KESERŰVIZ

dalom figyelmét arra, hogy a kitépelt és rajzolt szemöldök, a festett haj, a kendőzött arc és a különböző természetellenes színekkel lakkozott körömök egyáltalában nem alkalmasak arra, hogy megnyerjék az ő tetszésüket s általában az a véleményük, hogy ezek a túlzott kikészítések nem méltóak társaságbeli magyar nőkhöz. Különösen a magyar viseletbe öltözöttnek nem lehet ajánlani e mesterséges eljérdítéseket, mert azok a szépséges magyar ruha, a magyar színek megsűfolyásának tünnek fel. Ehhez a felfogáshoz örömmel csatlakozunk mi is. S a szépítő iparosok panaszából arra következtetünk, hogy a magyar leányok és asszonyok is többé-kevésbé magukévá tették ezt a felfogást.

Ugy képzeljük, hogy ebben a tekintetben a távolabbi jövő se fog olyan változásokat hozni, amelyek a magyar hölgyek hozzájárulásával alkalmasak lehetnek a szépítő ipar fellendítéséhez. A magyar katonatiszt, a magyar hivatalnok nem fogja könnyen keresni a pénzt, mint román elődei. És ha a gazdasági élet átállítása során magyar kereskedők, vállalkozók, bankemberek fogják elfoglalni azokat a helyeket, amelyek ma kizárólag a zsidók számára nyújtanak fényűzési lehetőségeket, — előreláthatólag ők sem fognak úgy dushalni a javakban, mint ahogy ezt a gazdasági élet erőforrásainak eddigi bitorlói teheték. És a magyar nő sem válhatik soha a zsidó és román dámák utanzójává. Előreláthatólag sohasem fogja a nap javarészt szalonokban és szépítő műhelyekben eltöltöni, nem fogja minden héten más színűvé festetni a haját, nem fogja „marhavérrel” lakkozni a körmet. — ahogy egy katonatiszt barátunk talán kifejezte magát — és egyébként is sokkal több ide-

jét fogja szentelni a családnak, semhogy a szórákó helyeken való gyakori megjelenés a rendszeres szépítést — annak józanabb formájában is — szükségessé tenné számára.

Ezek szerint nem tudjuk a nagyváradai szépítő ipart azzal biztatni, hogy a jelenlegi pangás csak pillanatnyi zökkenő volna, amire a magyar élet kiteljesülésével sima és biztos föllendülés következik. Bármennyire sajnálatos is ez a szépítő iparban növekvő munkanélküliség szempontjából — éppen ama erkölcsi és társadalmi meggondolásból, amelyeket mindennek elébe helyezünk —, bizonyos elégtelleg állapítjuk meg, hogy ebben a szakmában kanyatlás jog bekövetkezni. Helyébe olyan iparágak fellendülését várjuk, amelyek nem a túlzott fényűzés, nem a divatos kilengések és izlésbeli elferdülések, hanem az általános és komoly emberi szükségletek szolgálatában állanak.

De miután a szépítő ipar a legjobban elidegenedett iparágak közé tartozik, nem is kell sok könnyet hullatnunk azért, ha természetellenes túlnöveszt lenyisi az idők változása. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a szükségszerű leépítéseknel ne ügyeljünk a magyar érdekek védelmére. Ha a nagyváradai szépítő szalonok zsidó és román tulajdonosai azt hiszik, hogy a pangás következtében feleslegessé vált alkalmazottak közül az éveken át náluk dolgozott munkások és munkásnők közül pont a magyarokat bocsájthatják el, őrizve az utolsó pillanatig a zsidó alkalmazottak kenyerét, akkor nagyon csalódnak, mert ez büntetlenül nem történhetik.

Többek között önökre célszerű Grosz úr és Crisan úrnő.
(j. b.)

FUTURA R.T.

Bevásárló Kirendeltsége Nagyvárad
Kossuth Lajos-u. 3. I. em.

A honvéd vezérkar főnökének
rendeletére mindennemű

Gabona- és magféleleséget

a rendeletekben előírt, illetve a budapesti tőzsdei árak megfelelő legmagasabb napi áron készpénzfizetés mellett vásárolunk.

Nagyváradai raktárunkban átvétel naponta. Vidéki bevásárló hálózatunk beszerzés alatt áll és bizományosaink működésének megkezdéséig az összes járási székhelyeken meghirdetett piaci napokat tartunk.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD, SZILÁGYI DEZSÓ-UTCA 5.

ELŐFIZETÉSI ARAK: Egész évre 30 P, félévre
15 P, egy óra 2.50 Pengő
Egyes szám ára 10 fillér

Telefon: 12-27.

Postatakarékpénztári csekk számlánk
száma: 72.301.

„Ez az a lap, amely Erdély magyarságában a lelket tartotta”

Ezeket a szavakat József Ferenc főherceg mondta, amikor pénteken este meglátogatta a Magyar Lapok szerkesztőségét, kiadóhivatalát és nyomdáját. Molnár Kálmán apostoli kormányzói helynök és dr. Nemesek József teológiai tanár társaságában érkezett meg és mintegy fél óráig tartó látogatása folyamán mindent a legnagyobb figyelemmel tekintett meg. A főherceget dr. Scheffler Ferenc vállalati igazgató kalauzolta végig a szerkesztőség, a kiadóhivatal és a nyomda helyiségein. Az igazgatói szoba asztalán látta meg a Magyar Lapok egy példányát. Önkéntelenül hangzott el ajkáról az elismerés szava: „Ez az a lap, amely Erdély magyarságában a lelket tartotta!”

Talán nem is illenék ezeket a szavakat a nyilvánosság elé tárni, ha csak dicséretet látnánk volna bennük. Nem, mi inkább a jövőre szóló biztatásnak tekintjük. A múltra vonatkozólag maradéktalanul igazoltak bennünket az események, megnyugtatóan a kialakuló történelmi képletek és biztatással töltöttek el a keresztény népi gondolat győzelmei. A jövőt pedig vállaljuk a múlt szellemében. Eddig a lelket tartottuk az erdélyi magyarságban, ezután a még több lélekért, az erősebb keresztényebb, nápibb magyar életért fogunk küzdeni.

Ezt jelenti nekünk és erre szólít fel József Ferenc főherceg elismerése.

November 9. este 9 órakor
Palló Imre
és **Nagy Izabella**
ünnepi magyar dalosestje a
Szigligeti Színházban

Bihar megyében felépültek az árvízben össze-dőlő házak, Berettyóújfaluból jelentik: Bihar megyében az árvízről rombadöntött házak, a gesztiek kivételével, felépültek. Geszten azért nem lehetett az építést befejezni, mivel a víz erről a területéről csak jóval később huzódott vissza, mint a többirel.

Elsőrendű Bróm-retusórt felveszek
Kiss fotóműhely
Pestszentlőrinc, Bokay utca 49

Gyermekkórházat létesítenek Szatmárnémetiben. Szatmárnémeti egészségügyi megszervezése folyamatban van. Régióta nélkülözi a város a jól felszerelt gyermekórházat, amelynek létesítése érdekében már megtörténtek az intézkedések. A megoldás úgy történik, hogy a járványkórházat visszaköltöztetik régi helyére és a járványkórházban állítják fel a mulhatatlanul szükségessé vált gyermekórházat.

Fülöp Károly rádió és elektromechanikai vállalat foglalkozik világmárkás magyar rádió készülékek eladásával és szakszerű javításával, valamint mindennemű villamos és mechanikai munkálatok tervezésével és szakszerű elkészítésével.

Fülöp Károly
rádió és elektrotechnikai vállalat
Nagyvárad, Rákóczi-ut 25

Tánciskolai értesítés. M. Antalfy Margit tánciskolájába a beiratások megkezdődtek. Fel-nőttek részére november 4-én 8 órakor új tanuló táncanfolyam kezdődik. Gyermek, diákok és tisztviselők részére külön tanfolyamok. Balett és torna csoportoknak kezdete november 5-én. Iratkozni a tánciskolába (Sas passage.)

Erdélyi
testvéreinket szeretettel várja

Kárpátia-étterem

Budapest, IV. Ferenciek-tere 7 szám
Ferenciek templománál.

Jelentkezzenek a volt CFR alkalmazottak és azok özvegyei, árvái. A MÁV igazgatóság 78884-1940. B. II. illetve a kolozsvári Üzletvezetőség 36. sz. körrendelete értelmében felhívtnak mindazok a volt CFR alkalmazottak, vagy azok özvegyei és árvái, akik balesetkártalanítási járadékot élveznek, hogy haladéktalanul mutassák be az állomásfőnökség segédhivatalában hiteles és névre szóló eredeti értesítéseiket (okmányaikat), hogy ezek eredeti ügyiratát a MÁV által a román államvasutak vezérigazgatóságától igényelhetők lehessenek. Hasonlóképpen jelentkezzenek mindazok a volt CFR alkalmazottak, akik a visszacsatoláskor nyugdíjra vagy árva ellátásra már igényt szereztek és részükre az ellátás megállapítása a CFR részéről folyamatba tétetett, de annak eredményéről még értesítést ezigdig nem kaptak illetve nyugdíjukat még nem folyósították

Amig 'n alszik

a Darnol dolgozik. Éjjeli nyugalmát nem zavarja és mégis estétől reggelre jól és biztosan hat Fájdalom nélkül hajt könnyű és teljes ürelést idéz elő. Ezért kellemes hatású hashajtószert a **DARNOL**

Okleveles tanár rendes és magántanulók lelkiismeretes előkészítését csoportosan is vállalja; magyar nyelv és helyesírás, gép- és gyorsírás, könyvelés-levelezést jutányosan tanít, Nagyvárad, **Beöthy Ödön-u. 42.**, kapuval szemben.

TÖBB MINT EGY MILLIÓ ZSÁK KÁVÉT ÖNTÖTTÉK ISMÉT A TENGERBE. Rio de Janeiroból jelentik: Braziliában júliustól szeptemberig — a csütörtökön közreadott jelentés szerint — 1.006.000 zsebkávé semmisítették meg. 1931 január 1-e óta 70 millió zsákot pusztítottak el ezen az alapon.

A nagyváradai Katolikus Legényegylet előadása. A nagyváradai Katolikus Legényegylet műkedvelői november 3-án Sik Sándor „István király” című háromfelvonásos tragédiáját adják elő Lonsonczy Gábor rendezésében. — A visszacsatolás óta az egylet műkedvelőinek ez lesz az első nagyobb szabású megmozdulása és ezúton is kéri városunk keresztény magyar társadalmát, hogy megjelenésével pártfogolja az ifjuság munkáját. Az előadás részletes ismertetését későbbi számunkban közöljük.

Osztatás és nemesség leszarmazás, előnév, címer megállapítása és igazolása tárgyában forduljon a **HERALDIKA nemességi irodához**, Budapest, IV. Gróf Károlyi-utca 14. Telefon: 381-199, 184-644.

A marosvásárhelyi víziművek kibővítése. Marosvásárhelyről jelentik: (MTI) A marosvásárhelyi vízi művek kibővítési munkálatait huszezer pengős költséggel megkezdték. A munkálatoknál marosvásárhelyi munkanélkülieket és menekülteket alkalmaznak. A műszaki üzemek átszervezése befejeződött. A katonai parancsnokság rendelkezése elsősorban a régi alkalmazottakat helyezték vissza munkahelyeikre. Előnyben részesítették a háborúban kitüntetetteket és a hadiárvákat.

Tizenhárom évi fegyházra ítélték egy gyilkos leányt. Debrecenből jelentik: (MTI) Ez év február 15-ikén Kántorjánosi közsgében Antal Mária 23 éves bejárónő agyonütötte Kállay Emília 73 éves postamesternőt. A leány a gyilkosság napján élelmiszert kért a postamesternőtől és amikor az a kérés teljesítését megtagadta, megragadta és a földhöz csapta az idős hölgyet, aki koponyaalapi törést szenvedett és meghalt. Antal Mária ezután összeszedte a házban talált élelmiszereket és 13 pengőt. A csendőrség a leányt letartóztatta. A törvényszék 12 évi fegyházra ítélté a gyilkos leányt, vadházastársát, Borika Lászlót pedig hathónapi börtönbüntetéssel sújtotta. A debreceni tábla csütörtökön tárgyalta az ügyet. Miután a vádlott beismerte tettét, a tábla gyilkosság büntetésében mondotta ki bűnösnek Antal Máriát és 13 évi fegyházbüntetéssel sújtotta. A másik vádlott büntetését helybenhagyta. Az ítélet jogerős.

Saját érdekében váltsa meg elővetelben jegyét, **Békffy-Stella** szerzőtlettel teli, bábáros vigiátékához

Jöjjön elsején

Legújabb világhírű a legújabb nemzetközi eseményekkel

Főszerepben: Páger Antal. (Bors népszerű alakítója) Turai Ida, Jávör Pál és Rózsahegyi Kálmán

Ma az **APOLLOBAN**

Halálozás. Mint értesülünk egy régi papi család sarját október 25-én kisérte nagy részvéttel utolsó útjára a gyászolók sokasága: özv. Sztanka Tódorné szül. Krisztián Zsanétát. A tótsói volt esperes özvegyét. Az élesdi temetés után visszavitték ősi otthonába Tótsóra, ahol kedves leánya mellé helyezték örök nyugalomra. Temetési szertartást az ősi görög katolikus plébános segédletével dr. Lauran Pál tótsói esperes végezte. Gyászolja egyetlen fia dr. Sztanka Tódor volt élesdi kórorvos és családja.

Tiszay Kálmán

épület- és műbutor asztalos
Nagyvárad, Törvényszék utca 4.

Közvetlen hálókocsik közlekedése az erdélyi vonalakon. Budapestről jelentik: Október 27-től kezdődően a Budapesti Keleti pályaudvarról Erdély felé induló vonatokon a következő járatokon lesz hálókocsi: éjjel után 5 perckor induló és az ellenirányból 6 óra 16 perckor érkező gyorsvonatoknál Budapest és Dés között. Nagyvárad felé a 23 óra 47 perckor induló és ellenirányból 4 óra 37 perckor érkező személyvonatnál. Beszterce felé közvetlen kocsik vannak az éjjel után 5 perckor induló és onnan 6 óra 16 perckor érkező gyorsvonatoknál, továbbá 7 óra 35 perckor induló és ellenirányból 23 óra 10 perckor érkező gyorsvonatnál.

Székek minden mennyiségben, vendéglő, kávéház, cukrászda berendezések, sör- és borkimérő pultok, jégszekrények, asztalok, alpacca evőeszközök, sültés tálak nagy választékban használtak és újak

Legolcsóbban:
Kalocsay Kálmán
őskeresztény üzletében
Budapest, Népszínház-u. 27. Fecske-u. sarok

Menekült magyar testvéreink javára vasárnap, október 27-én délután 5 órai kezdettel nagy, templomi hangverseny lesz a várdi Székességházban. A műsort dr. Krüger Jenő állította össze. 1.50 és 3 pengős jegyek elővetelben: 1. A székesegyházi plébánián, Kanonok-sor 1. szám alatt. 2. A „Hangya”-szövetkezet főutcai üzletében. 3. Az „Örözem” könyvkereskedésben, Szilágyi Dezső-utca 3. szám.

Uj üzlet!

Uj üzlet!

JAKAB ANTAL

egyenruha és polgári szabó
Nagyvárad, Mezei Mihály-utca 1 sz.
(volt Kert-utca)
Keresztény üzlet!

250 ezer pengős utcarendezési kiutalást kapott Nagyvárad városa. Nagyvárad. Saját tud. Jelentettük, hogy a városi katonai parancsnokság az elhanyagolt és rendkívül rossz állapotban lévő utcák rendezésére nagyobb összeg kiutalásáról tett intézkedést. Tegnap aztán értesítették a városvezetését a Szociális Szervezet, hogy a kiutalt pénzüsszeg: 250.000 pengő rendelkezésre áll. Mint a városi építészeti hivatalból értesültünk a munkálatok már napokkal ezelőtt megindultak, sőt a Szőlősi-réten már két hete folynak az utcarendezési munkálatok. A kiutalt összeg legnagyobb része az Össi-telep munkálatait fedezi. Itt nemcsak az utcákat, hanem az egész városrészt kell átépíteni, mert a leírhatatlanul elhanyagolt, össze-vissza épített városrész valóságos hacillus félszke volt a városnak. A nagyméretű utcarendezésnek rendkívül szociális jelentősége is van. Több mint 600 munkanélküli munkást talált megélhetést a munkálatok során, akiket kivétel nélkül az Állami Munkaközvetítő hivatala közvetített.

Asszony • Otthon • Család

Divatbemutató Nagyváradon

Beköszöntöttek az első, komoly őszi napok és velük együtt — a ruhagondok, divatgondok is.

A könnyű nyári ruhák, amelyeket egy-egy melegebb napon, kabát alatt még mindig fölvevünk olykor, — immár visszavonhatatlanul bekerültek a szekrények mélyére, hogy ott aludják téli álmukat, míg majd az első tavaszi napsugár üzenetére ismét előbújnak rejtekükből s frissen, megújodva — és természetesen az akkori divat követelményeinek megfelelően kellőképpen átformálva — újra megjelenhetnek az utcán.

Addig azonban hosszú hónapok telnek el, őszi és téli hónapok. Ami külön-külön divatgondot, ruhagondot jelent. Azt jelenti, hogy a hölgyeknek szükségük van őszi kabátra, vagy kosztümre, — esetleg mind a kettőre — meleg szövetruhákra, könnyebb délutáni tearuhákra és még könnyebb estélyi toalettekre.

Divatgondjai minden nőnek vannak, még ha az anyagi helyzete szűkebb is — vagy talán akkor még inkább?! A különbség csak any-

Ceistamary kéri a váradi hölgyeket:

Ha Pestre jönnek, feltétlenül nézzék meg a legújabb modelljeit.

BUDAPEST IV., Váci-utca 17

nyi, hogy míg egyeseknek — keveseknek — az is megadott, hogy elegáns, drága pesti szalonokban szerezzék be az évadnak megfelelő ruhászükségletüket, vagy legalább is e szükséglet beszerzése előtt elegáns, fővárosi szalonok káprázatos divatbemutatóit nézhetik végig, addig a többi, a nők nagyrésze, csak olcsó divatlapok modelljeiről készíthet el magának a szükséges divatholmit.

Végeredményében azonban minden nő vágyik szép lenni, elegáns lenni s boldog lenni, ha egyszer, legalább egyszer olyan ruhát vi-

KALAPOKAT
NAGY FERENC nével
Károly-körút 1. sz.
(Rákóczi-út sarkán)
Fiók: Erzsébet krt 27

selhetne, mely valamelyik elegáns pesti szalon modellje után készült.

Ezt a titkolt, vagy bevallott — de feltétlenül általános — női álmot váltja valóra az a nagyszabású divatbemutató, amelyet a *Női Ruhakészítők Országos Szövetsége* rendez november 4-én, este 9 órakor a Szigligeti-színházban. Ennek a szövetségnek br. Károly Györgyné az elnöknője, akinek a neve már magában véve is kezesség a bemutató sikere szempontjából, hiszen számos, hasonló rendezvény és társadalmi megmozdulás fűződik hozzá.

Külön kellemes meglepetés a hölgyközönség számára, hogy a bemutatóra kerülő, szebb-

nél-szebb ruhákat — melyek között természetesen mindenki megtalálhatja a maga anyagi helyzetének legjobban megfelelőt — bárki le is rajzolhatja, ami már magában véve is nagy előny, mert hiszen köztudomású, hogy minden szalon feltétlenül őrzi a maga kreá-

Zongorák, pianinók
jótállással részletre is
Lipovniczky Szevér
törvényszéki hites szakértőnél
Budapest
Rákóczi-ut 34. I. em.
Hangolás. Javítás. Szakbecslés.

cióját és az általában szokásos divatbemutatókon a modellek lemásolása szigorúan tilos.

Maguk a bemutatóra kerülő ruhák természetesen nem eladók.

A nagyszabású divatbemutató egyben azt a célt is szolgálja, hogy az itteni szakmabeli iparosokat tájékoztassa az idei őszi és téli divatról. Ecélből külön bemutató lesz délután öt órai kezdettel a szabóiparosok részére.

Utójára említjük a divatbemutató első és legfontosabb célját: az erdélyi menekültek ezreinek fölsegélyezését. Ez a cél már önmagában véve olyan szép és nemes, annyira mindnyájunk számára kötelező, — hiszen alig két hónappal ezelőtt még mi is, valamennyien éreztük az idegen iga súlyát! — hogy, ha ez az estély annyi szépet és kellemeset nem ígérne, akkor is minden magyar nőnek, — társadalmi és valláskülönbőség nélkül — ott kellene lennie.

A divatbemutató programjának részletes ismertetésére még visszatérünk.

Addig is vése mindenki emlékezetébe:
1940. november 4!

L. Kiss Ibolya:

Mese egy búzaszemről

Egy búzaszemet sorsának viharja elsodort messze, távoli talajba. Az áldott rög s az éltető napsugár ám lelket csókoit a csirázó magba.

S kalásza szökken és szökült, mint a nyár — az ősi földet majd elfeledte már — s mert rajta volt az Ur Jézusnak képe: türte, kötözék guzsba és kévébe.

Ezer jövendőt rejtett a csirája, búzatengert. Szép, dús kalászu rónát. De durva kezek lekaszálták álmát és rárótták az elődök adóját...

s hogy elkapta a két nagy malomkerék felsírt a mag: „Óh, elég volt már! Elég! Élet vagyok... A küldetésben hiszek. Bensőm békét rejt s barátságot viszek.”

A mag szavát a malomkö elkapta és jobbra-balra forgott örlőlapja. S a mag és rajta Krisztus Urunk képe szétomlott liszté...

S a mesének vége.

Hiszek az örök találkozásban!

Pár nap még és lobogó gyertyatűzek gyűlnek a sötét, novemberi estében. Lobban a fény s a pirosuló lángnyelvecskék emlékező szeretetről beszélnek... Szeretetről, mely odaviszi most az embereket kedveseik sírjához s fölvirágozza, kivilágítja a fekete halmokat.

S jönnek, jönnek a temetőbe. Sokan.

Jönnek azok, kik eddig is minden évben ott álltak Mindenszentek estéjén imát sutlogva sírjaik mellett...

De nemcsak ezekkel találkozunk most. Az ideai Mindenszentekre eljönnek az erdélyi temetőbe azok is, akik 22 év óta vártak arra, hogy újra elzarándokoljanak „a hantoz, amely ide köt”. Most hát itt vannak! És lesznek sokan olyanok is, akik e 22 gyászos év után már csak a sírokhoz jöhetnek el... Szeretteik odalenn pihennek, ők — az élők — pedig sóhajva állanak meg a fekete estében... Belebámulnak a gyújtózkodó lángocskába s eltűnődnek azon: „Miért is, hogy már csak így találkozhattunk?” — Igen. Miért, hogy sokan, oly sokan elmentek... nem várva meg ezt a gyönyörű magyar feltámadást, amikor szülő gyermekét, testvér testvért, jó barát jó barátot ölelhet szívére boldog találkozózn?... Miért? Miért?...

Az őszirózsák sápadtan fehérlenek a hantokon. Nem felelnek a szomorú kérdésre. Mit is feleljenek? Ők is elhervadnak, meghalnak nemsokára... De ni-ni, a csokrokon kis fehér keresztet tibbent meg az esti szél. A templomok előtt s a temető kapujában leányok árulták... Árukból a Katolikus Nőszövetség szegények nyomorát enyhíti majd, így mondták. „Hiszek az örök életben!” — ez van reájuk írva. S a kis fehér, mindszenti keresztet most beszélni kezdenek és felelnek a fájó kérdésre:

„Van egy más világ... egy más élet, ahol nincs határ, nincs elválás, nincs fájó elnyomottság... Ahol örök a feltámadás, örök a találkozás... Ebbe a világba egy út vezet: a Szeretettel... Fehérenizzó Isten és emberszeretet... Ez a szeretet bevilágítja a halál sötét kapuját, bevilágítja a fekete halmokat, bevilágítja a szomorú szíveket... S ez a szeretet a halottakról sem feledkezik meg... De nemcsak virágot hoz és gyertyát gyújt — a virág elhervad, a gyertya elég, — hanem imát mond és alamizsnát ad az elköltözött kedves lelkiüdvéért... Mi is ezért vagyunk. Hirdetni az örökéletet és enyhíteni a nyomort... Alamizsna vagyunk a szegényeknek. Így kerülünk a mindszenti virágokra.”

A kis keresztet így beszélnek. Értsük meg a szavukat s ha Mindszentekkor kimegyünk a temetőbe, el ne feledkezzünk a gyertya és a virág mellé egy ilyen kis, fehér keresztet is kötni! Hadd hirdesse az irgalmatlan szeretetet, mely boldog, örök találkozásra vezet, azokkal, akiket a síron túl is örökké szeretünk!

Hesz Márta.

M. kir. Nagyvárad városi katonai parancsnokság. Közzüzemek 7084/1940. sz.

VERSENYTÁRGYALÁSI HIRDETMÉNY.

Tekintettel arra, hogy a Villamosmű tűzifaszükségletének beszerzése céljából f. hó 19-ére hirdetett versenytárgyalásnak nem volt eredménye, Nagyvárad város katonai parancsnoksága ezúton másodizben hirdet versenytárgyalást.

100 vagon á 10 tonna I. minőségű bükk-, gertyán- vagy cserhasáb tűzifa szállítására nevezett üzem részére.

A versenytárgyalást 1940. november hó 4-én 17 órakor fogjuk megtartani a városháza kis tanács-termében.

Az ajánlattevők az írott, lezárt és lepecsételt ajánlattal egyidejűleg az ajánlati összeg után 5% óvadékot tartoznak készpénzben letenni, amely óvadék a szállítás odaitelésénél 10%-ra egészítendő ki.

A feltételek a villamosmű irodájában, Vártér I. sz., d. e. 9 és 12 óra között megtekinthetők, ugyanott a versenytárgyalásra vonatkozólag mindennemű felvilágosítást megadnak.

Nagyvárad, 1940. október 23.

Vitéz Rajnay Károly, s. k. tábornok, városi katonai parancsnok.

Árainkat leszállítottuk!

Deutsch Posztóáruház

Tisztagyapju divatszövetek minden kiviteiben

Nagyvárad, Kossuth Lajos-ucca 4. sz.

SPORT

Gálffy András tárgyalásai egyesületi és játékvezetői kérdésekben
Kinevezte az alkerületi egyesbírókat és a J. T. egyesbíróját. Két csoportra osztották a kerületi bajnokság mezőnyét

Nagyvárad. Saját tud. Pénteken este 8 órakor Gálffy András miniszteri sportbiztoshelyettes elnöklésével ülést tartottak a NAC otthonban a nagyváradai egyesületek képviselői. Gálffy András az érdekeltek tudomására hozta, hogy az OTT újabb segélyben akarja részesíteni az egyesületeket. Ebben az ügyben a közeljövőben Nagyváradra érkezik Tárcay-Felícides Román kultusz-miniszterium osztálytanácsos.

Gálffy András ezután kinevezte az alkerületi egyesbírókat Kovács Lászlót, a szakelődöt pedig Dóhé Gusztáv személyében. Az egyesületek a Törökvis kivételével hozzájárultak a kinevezéshez, a Törökvis azonban a határozatot megfellebbezte.

A játékvezetőtestület egyesbírója Schmidt Béla, szakelődője Krüger Károly lett. Letárgyalták az alkerületi bajnokság kérdését is. A mezőnyt két csoportra osztották. A Déli csoportban a Törökvis II., MÁV, Szalontai NSC, Szalontai Booskay és Vasas indulnak. Az Északi csoport résztvevői: NAC II., Elektromos, Kolping és Egyetértés. Megállapodtak abban, hogy az őszi idény bajnoki beosztását az egyesbíró fogja ki-sorsolni vasárnap délelőtt fél 12 órakor. A teljes bajnoki forduló mind a két csoportban november 3-án indul, vasárnapra azonban közös megegyezéssel a Törökvis II.—Vasas alkerületi bajnoki mérkőzést már másorra tűzték délelőtt fél 11 órai kezdettel a Rhédey-kerti sportpályán.

Az egyesületi ügyek letárgyalása után Gálffy András sportbiztos, aki egyébként az Országos Játékvezetőtestület főtitkára, a helybeli játékvezetőkkel tartott értekezletet. Ezután a sportbiztos a NAC ismert nevű játékosával, majd a zöldfehérek vezetőségi tagjaival beszélgetett el.

**NEMES ANYAG
GONDOS KIVITEL
ELEGÁNS FORMA
TAKARÉKOS ÜZEM
KITŰNŐ RUGÓZÁS
NAGY VÁLASZTÉK**

**ARÉNA UT 61 TELEFON: 298-820 DOROTTYÁS U. 2
BUDAPEST**

**Lichtman
cipők**
megérkeztek

**Reichard
cipőáruház**

BLASZ válogatott — NAC
mérkőzés vasárnap délután fél 3 órakor
a NAC pályán

Nagyvárad. Saját tud. Vasárnap délután fél 3 órai kezdettel bonyolítják le a NAC pályán BLASZ válogatott—NAC mérkőzést. A nagyjelentőségű találkozó elé élénk érdeklődéssel tekint az egész város sporttársadalma. A budapesti amatőrválogatott jelentékeny játékerőt képvisel, több nagynevű játékos szerepel a csapatban, mint Ábrahám, Szendrői, Horváth II., Buzási, stb. A NAC együttese legjobb felállításban veszi fel a küzdelmet és minden remény megvan arra, hogy sikerrel fogja képviselni a városi színeit.

Előzőleg 1 órai kezdettel Kolping—NAC II. barátságos mérkőzés kerül sorra.

A BLASZ válogatott csapata és a szövetségi kiküldöttek szombaton este 7 órakor érkeznek meg a váradai pályaudvarra. Ünnepléses fogadtatásban részesítik őket. A NAC felkéri az összes váradai egyesületek vezetőségét, hogy a fogadtatáson képviseltessék magukat.

Nagyvárad: A NAC elnöksége felkéri az összes rendezőket, hogy vasárnap délután pontosan 12 órakor a NAC pályán megjelenni sziveskedjenek.

Vasárnap délelőtt fél 11 órai kezdettel a NAC pályán Elektromos—MÁV-barátságos mérkőzést bonyolítják le.

Tözsér elutazott Budapestre. Nagyvárad. Saját tud. Pénteken délután elutazott Budapestre Tözsér, a Törökvis európai hírű birkozója. Tözsér a németek ellen készülő magyar csapat válogató edzésén vesz részt.

Tudnivalók az érettségi vizsgálatokról

1. Érettségi (képesítő) a magyar érettségi utasítások értelemszerű alkalmazásával történnek. Jelentkezés november 30-ig. Akik sikeres írásbelit tettek, de szóbelin ismétlésre utasítottak s ezt a érettségi (képesítő) vizsgálati anyakönyvek hiányában az iskola volt 2 tanárának tanúságával igazolni tudják, javító érettségi (képesítő) vizsgálatot tehetnek. Ez alkalommal a javító érettségi (képesítő) vizsgálat teljes szóbeli vizsgálat letételéből áll.

2. Az írásbeli érettségi (képesítő) vizsgálat tárgyai:

a) a gimnáziumban (a humanisztikus tagozatban) magyar román, német, latin, francia, esetleg román, a magyar és németből vizsgázók-

magyar, (román, német), neveléstan, tanítéstan, módszertan, iskolaszervezet, neveléstörténet, történelem, alkotmány, földrajz, gyakorló-tanítás.

Érettségi (képesítő) vizsgálatra bocsáthatók azok a tanulók, akik a régebbi román rendelkezések szerint gimnáziumi tanulmányaikat a VII. osztállyal fejezték be.

Az érettségi (képesítő) vizsgálaton a magyar alkotmány és történelem, valamint földrajz vázlatos ismeretét meg kell követelni. Erre a v. k. m. magyar és román nyelven vezérfonalat adott ki. Ez díjmentesen megkapható az iskola igazgatójánál, az igazgatók pedig igényeljük az Országos Közoktatási Tanács Tankönyvi Bizottságánál (Budapest, V. Báthory-u. 3.)

A javasolt érettségi vizsgálati tétteleket az iskola igazgatója Érettségi Vizsgálati Utasításban megjelölt módon november 15-ig az I. hadsereg polgári csoportjának előadóhoz terjeszti fel kijelölés végett.

Érettségi vizsgálati díj 16 pengő.

Az érettségi (képesítő) vizsgálatok helye Nagyváradon az állami gimnáziumban, míg a kereskedelmi iskolák számára a szatmári, kolozsvári és marosvásárhelyi áll. kereskedelmi iskola áll rendelkezésre, viszont a tanítóképző intézetek közül a kolozsvári állami és marosvásárhelyi római katolikus tanítóképző intézetben lehet képesítő vizsgálatot tenni.

Az esetleges ismétlő és javító érettségi (képesítő) vizsgálatok ugyanabban az intézetben lesznek.

Köröstarjáni körjegyzőség.

1718-940. sz.

HIRDETMÉNY

A községi lakosság tüzfűza ellátása végett ajánlatokat kérünk 30, esetleg több vagón I. és II. o. bűkk és csei-hasáb és gömbfának a szállítására, Körösgyéres állomáson átveve. Az ajánlatokat minden fajta fára külön kérjük és pedig legkésőbb folyó évi november hó 5-ig.

Körjegyző.

Telefon 17-76

Ne kíséreltezzon!

Cserépkályhát kizárólag a bevált Hardtmuth rendszer szerinti rakassa át, mellyel Legújabb stílusú és színű chamotte **50% famegtakarítást** ér el. Kizárólag kályhák, kandallók nagy választékban! Szerelés - Atrakás - Javítás

„Bafisa” KERAMIK

Cserépkályha lerakat. — Színház mögött
Figusch József kerámikus m. r. n. ö.
Szilágyi Dezső-u. 3.

Iván vendéglő

Szent László-tér 2, Kishidő mellett

Izletes konyha, kitűnő borok, elsőrangú zene,
figyelmes kiszolgálás, előnyös árak.
Minden szombaton disznótoros vacsora

Apcéhiedetése

Szavanként 10 fillér, állást keresőknek 25% kedvezmény

Allást keres

Gép-
és gyorsirással, félnapi elfoglaltsággal is állást keresek. Cim a kiadóba

Öskeresztény
volt önálló kereskedő, könyvelésben jártas, elsőrendű szervező erő, megfelelő állást keres. Válasz „Szervező” jellegre a kiadóba.

Keresztény
magyar urilány pénztárnál, hivatalba vagy orvos mellett állást keres. Sal Ferenc-utca 10. Délután 3-4 óra között

Férfiszabász,
hosszu gyakorlattal elhelyezkedést keres. — esetleg mint nagymunkás vidékre is megy. Kovács Ferenc, Nagyvárad, Fácános-u. 48.

Tűzőnő,
ki ragasztani tud, gépje van, állást keres. — Szilágyiné, Bánát-u. 16. Bernát-telep.

Házvezetőnőnek
ajánlkozik jól főző urinő. Vidékre is. Tibold, Nagyvárad, Kápolna-tér 3. ajtó 7.

Házvezetőnőnek,
vagy főzőnőnek ajánlkozik komoly keresztény nő. Kocsis Anna, Széles-u. iskola.

Lakás

Kiadó
azonnalra 3 szobás, fűdőszobás lakás, újonnan festve, Keskeny-u. 13. és 3 szobás lakás kerttel. Temető-utca 30.

Központban
1 szoba előszobás és 2 szoba, fűdőszobás lakás azonnalra kiadó. Rimanóczy-u. 12.

Két
szép szoba butorral v. anélkül november 1-re kiadó. Akadémia-utca 4. szám.

Kiadó
egy kétszobás, előszobás utcai lakás azonnalra. Széles-u. 23.

Főpostával
szemben 3 szobás modern lakás kiadó. Telefon 12-36.

Kiadó
a Japport cukrászda felett 2 szoba, irodának is alkalmas szoba. Ertekezés ugyanott.

Kiadók
2, 3 és 4 szobás, halos modern lakások. Nagyvárad, Hitler Adolf-u. 24. Telefon 11-04.

Háromszobás
komplett lakás kiadó. Rulikovszky-ut 18.

Kiadó új modern
1 és 2 szobás lakások, vasuti állomás és villamos mellett, v. Balán-u. 5. Ház-mesternél.

Kétszobás
modern lakás kiadó. Ertekezni: Hlatky Endre-u. (Zöldfa) 17. Ház-mesternél.

Kiadók
Gerliczy palotákban teljes komfortos 2, 3, 4 szobás földszinti és emeleti lakások. Erdeklődni Horthy Miklós-ut 30.

2 szobás
fűdőszobás komplett parkettás, új lakások 22.000 levi évi bérért kiadók a Körös-utcan. Felvilágosítással szolgál dr. Sebestyén ügyvéd, Szaniszló-u. 18.

Gerliczy-u. 14. alatt
kiadó egy kétszobás, fűdőszobás és egy egy-szobás, fűdőszobás komplett lakás. Ertekezés: Nagyvárad, Szaniszló-u. 55.

Adás-vétel

MAGYAR
gyártmányú vászon, fehérnemű, kelengye, törülközők, zsebkendők, paplanok, paplanselymek nagy választékban érkeztek. Olcsó, szabott árak. Czillér Imre Dívatháza.

Központban
jőmeneteli fűszerüzlet elköltözés miatt eladó. Cim a kiadóban.

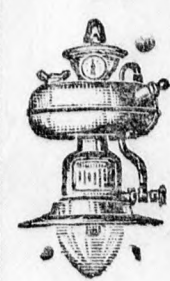
JÖMENETELŰ
II. oszt. vendéglő, csatlai étek miatt azonnal eladó. Cim: Kosuth-utca 9.

Sport
gyermekkosci eladó. — Nagyvárad, Teleki-u. 13

A váradi
szépfekvésű Aranyhegyen 8 holdas szőlő, gyümölcsös és veteményes föld, lakóház, gazdasági épületekkel, szükséges felszereléssel részben is eladó v. bérbé kiadó. Nagyvárad, Szilágyi-utca 6-a.

Eladó
2 szobás, konyhás, előszobás ház, nagy kapu bejárattal. Nagyvárad, Fűzes-u. 58.

Négy havi részletre

is kaphatók a Petromax és CONTINENTAL petroleum gázlámpák, karbidlámpák 1 P-től, villanykörtek 1.20 P-től, zseblámpák felszerelve 1.26 P-től, elemek, anód és fűtőtelepek rádióba. Villanyresók 6.50 P-től.

Lámpabél I-a 5", 8", 11" nagyban 10.50 P. kilójá Aladdin lerakat

Schön Ernő mérnök

Nagyvárad, Kossuth utca 22 sz. (Posta épület)

LEGUJABB

magyar gyártmányok, uridivat újdonságok, fehérneműk, ingek, gallérok, zsebkendők, nyakkendők, sálak, zefírek, puplin és dejalinek, — lábtyúk (sockni), sportharisnyák, nadrág és socknitartók, esőernyők — bőrdöngők, utazó cikkek, ing és kézelőgombok. Bocskay-sapkák és nyakkendők, vitézkötések és zsinórozások, fehérneműk és ingek, stb. méret után is készülnék. Kedvező, olcsó árak. Czillér Imre Dívatháza.

Mindszentre

élő. és művirág koszoruk legolcsóbban kaphatók Czira Kálmán virágüzletében. Nagyvárad, Bémer-tér 2.

Eladó

1 db 160x90 beüvegezett ablak, tokkal együtt. Lukács György-utca 66.

Fényképezési

műtermet megvételre keresek. Zemplényi, — Szent László-tér 7.

CSIPKÉK,

csipkeszővetek ruhákra és függönyre, selyem és bársony szallagok, húzózárok (zippzárok) minden színben és hosszúságban, gomb újdonságok, legujabb gallérok, rövidáruk, szabó kellékek, disztűk, broschok, nyakékek és kegytárgyak. — Olcsó, szabott árak. Czillér Imre Dívatházában

Rézsburgonya,

anyaországi 13. hope-hely 10 fillér. Prima makói hagyma, fokhagyma és fehér bab érkezett. — Időt és pénzt takarít meg, ha szükségletét telefonon vagy levelező lapon rendel meg. 50 kilójá 40 fillérért hazaszállítom. Juresák burgonya és terménykereskedő. — Nagyvárad, Nagypiac-tér. Telefon: 11-06.

Eladó

egy 3 lámpás, remek jó Philips rádió 95 pengőért. Nagyvárad, Tisza Kálmán-tér 1., földszint 3.

Varrógép

Singer karikahajós, olcsón eladó, volt Speranta 18. Püspöki-úti végállomásnál.

Férfi

fekete télikabát eladó. Perccs-u. 24.

Különléle

Tűzifa- és széntelep
város szívében iparigazolvánnyal, teljes felszereléssel azonnal kiadó, vagy tökéletes keresztény társat keresek. Cim a kiadóba.

Keresztény
uri hivatalnoknő, lakást és ellátást keres szolid uri helyen. Megkereséseket a kiadóba „Sürgős” jellegre.

Brassói

ötszáz ezer lei értékű házamat elcserélném hasonló értékű házzal. Leveleket: Budapest 62 postafiók 205 címre.

Angol, francia, olasz
nyelvet, irodalmat, művészettörténetet, magyar és idegen nyelvű gyors-gépirást, levelezést tanít kitűnő metodussal Meer Anna, — Szilágyi-utca 2.

ANYAORSZÁG

legujabb termékek érkeztek. Női divatszövegek, intézeti egyenruha kelmék, női ruháselem újdonságok, — barchetek, flanel és mosó árak, pizsama anyag különlegességek. Olcsó szabott árak. — Czillér Dívatháza.

Kézalkotott

ágykabátok, gyermekruhák, fejkötők, kabátok raktáron. Ócska szvettereket gyönyörűen javítok. Harisnyaválpálás, kesztyűjavítás Bodánánál, Kossuth-u. 16. Kézimunka-üzlet.

A legjobb és legolcsóbb egészségi haskötőt

mely kitűnően tartja belső szerveit, már 5 pengőtől kezdve rendelheti saját méretére és alakjára. Bármilyen bajára megfelelő készit nagy szaktudással:

Kováts Sándorné

haskötő specialista, Nitgesz-telep Sinaia utca 4

2000 pengő

kölcsönt keresek nagyértékű ház másodhelyű betáblázásra. Választ „Diszkrét” jellegre a kiadóba.

Elvállalom

Erdély részére gyárak és iparvállalatok képviselőt, öskeresztény kereskedő. Ackermann Péter, — Nagyvárad, Beöthy Ödön-u. 76.

Magyar urinök

kabátjaikat, ruháikat Katona Bóskénél varratják. Katolikus Kör épület.

Aruházamat

magyar gyártmányú újdonságokkal újból felszereltem, melyek megtekintésére kedves vevőimet és a nagyérdemű vevőközönséget ezuton tisztelettel meghívom. Czillér Imre.

Üzlethelyiséget

keresek auto alkatrészek, műszaki cikkek és rádió árusításra. Ajánlatokat a kiadóba kérek.

Montirozást,

összeállítást, fehérnemű varrást vállalom romániai menekült. Péter-utca 12. szám.

INGATLANT

venni, eladni, cserélni akar, forduljon dr. Simonyi ingatlanforgalmi irodához, Nagyvárad, Rákóczi-ut 2.

Nagyobb keresztény

cég keres az Erdélyben lehetőleg vasuti állomás közvetlen közelében, — vagy iparvágánnyal is ellátott nagyobb férdőhelyű, megfelelő hőmérsékletű borpincét, ahol szüretelő telep is van, vagy annak létesítésére alkalmas hely áll rendelkezésre. — Ajánlatot lehetőleg fényképpel és tervrajzokkal, valamint részletes leírással, a fizetési feltételek megjelölésével e lap kiadóhivatalába küldendők „Borpince” jellegre.

KIADÓTULAJDONOS:

SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA RT

Fő- és felelősszerkesztő: Felelős kiadó: Dr. Paál Árpád Dr. Scheffler Ferenc a Szent László-nyomdai igazgató

Ingyen venni, eladni, cserélni

Dr. SIMONYI-nál

Rákóczi-ut 2. — Telefon: 14-00

KÉSZÜLT A SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG KÖRFORGÓGÉPÉN, NA GYVARAD, SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5. SZ.